

Early Journal Content on JSTOR, Free to Anyone in the World

This article is one of nearly 500,000 scholarly works digitized and made freely available to everyone in the world by JSTOR.

Known as the Early Journal Content, this set of works include research articles, news, letters, and other writings published in more than 200 of the oldest leading academic journals. The works date from the mid-seventeenth to the early twentieth centuries.

We encourage people to read and share the Early Journal Content openly and to tell others that this resource exists. People may post this content online or redistribute in any way for non-commercial purposes.

Read more about Early Journal Content at <http://about.jstor.org/participate-jstor/individuals/early-journal-content>.

JSTOR is a digital library of academic journals, books, and primary source objects. JSTOR helps people discover, use, and build upon a wide range of content through a powerful research and teaching platform, and preserves this content for future generations. JSTOR is part of ITHAKA, a not-for-profit organization that also includes Ithaka S+R and Portico. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

MEDEDEELINGEN OMTRENT DE ALFOERSCHE TAAL
VAN NOORD-OOST CELEBES.

I. VERGELIJKENDE WOORDENLIJST
(Vervolg van bladz. 251)

NEDERDUITSCH.	TOUMBULUSCH.	TOUMPAKĒWASCH	TONSEASCH.	TONDANOSCH
Gewennen	numaram, manaram ¹	numaram, manaram	numaram	numaram
Gewigt (zwaarte) » (bij het wegen gebruikt)	wutĕr titimbang	utĕr tutumbi	wutĕd titimbang	wutĕr eetung
Gewinnen	muntung, mauntung	muntung, mauntung	muntung, mauntung	makaato nuntung
Gewis	ulit	ulit, tantu	udit	rendai, ulit
Gewoon	naram, manaram	maram	manaram	mĕnaram
Gewoonte	alat, wanti, kanaramĕn ²	adat, wanti	wanti, kanaramĕn	wanti, wangun
Gezant	aatu; rururuan	rurunduan	aakĕrĕn	rĕrĕroan
Gezel	karija	karapi	karija	karija, ampit
Gezond Vgl. Goed	leos	sama	leos	leos
Gezwel	kimĕlĕng, simĕga	sĕga	limĕmbut, simĕga	kĕsa, kimĕsa
Gezwind	rorot	tĕron, rĕpet	rĕpĕt	rĕpĕt
Gids, Zie: geleider.				
Gierig	sĕsĕl, kirkir, tĕwtĕw ³	taela, sĕsĕl	sĕsĕl, kirkir, kĕtir	sĕsĕl, tembe, tĕtĕw
Gieten	tumuas	tumuas	tumoa	tumoa
Gift (vergift)	parijara, leleos	parijara	parijara, leleos	
Gift (van dieren)	seseher	kikiitji	sesehed	
Gij	kou	tjou	kou	kou
Gillen	kumeret	mangko, maangko	kumeret	kumeret
Ginder, zie daar.				
Gist, zie gest.				
Gisteren	kahawii	kaawii	kaawii	kaawii
Glas	sarĕming	sarĕmin	sĕrĕmin	sĕrĕming
» (drinkglas)	gĕlas	gĕlas	gĕlas	gĕlas
Glijden	ikalĕsok	itjakeos	ikalĕsok	ikalĕsok
Glinsteren	pĕtot, makapĕto	selap, masela-selap	pĕtot, * maapĕto-pĕtot	kĕrap, mĕngĕrap
Gluren	mato, mahapato, mahapatopato	maraandaraanda (de derde en zesde a ten halve uit te spreken)	mato, maapato	mangat, maangat
Goed	leos	sama	leos	leos
Goedkoop	ĕpes, tojo un tĕlĕsna, tojo tĕlĕs	pira am beena, (of: an tĕlĕsna)	tojo tĕlĕs	
Golf	sĕmpa	sĕmpa	sĕmpa, walolongan	walolongan
Golven	sumĕmpa	sumĕmpa	sumĕmpa, mawalolongan	mawalolongan
Gom	sĕring	sĕringna	sĕding	sĕring
Gonzen	nĕngnĕng, numengnĕng	mĕmbĕng, maĕmbĕng	nĕngnĕng, numĕngnĕng	ĕmbĕng, nĕmbĕng
Gooijen	mĕrit. mahawĕrit	mangkil, mawangkil	tumiwil	tumĕrĕk
Goot	kijar	salu	kijar	salu
Gordel	ĕmbet, rerekos-sĕn	wĕwĕmbĕr, wĕwĕmbĕrĕn, pa-peetĕn	pĕpetpet	
Gordijn	kĕkĕndir	kĕkĕndir	kĕkĕndir, sasalewon	kĕkĕndir

BENTENANGSCH.	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDUSCH.	
numaram	manaram	mobijasa	moluwam	¹ Numaram = temmen, tam maken, gewend maken; manaram = tam worden, gewend worden.
batu pananumbi	batu tutumbijan	batu pononimbangën	mobogat batu tosimbangan	
makauntung	machauntung	mokountung		² Kanaramën vooral van bijgeloovigheden.
lijus naram hadat	ulit, totou naram adat	totuu kowijasa aras	totuu bijasa kobijasaan	
toaingka toonde	doruduan karuwa	suruan takin	taba totakin mopija	³ Deze drie woorden worden tevens gebezigd voor zuinig.
humitik	ichumotong	wowaha	nobobaga	
sohong	uro	sonug	moligai	⁴ Momongkol, mogibongkol = gordelen, den buikband omdoen.
ralaisingou	taela	mohuwus	morinut	
mangalin susigi sasogare ikau humongong	tumigis sokot, dijara sosehed sichou mawasawang	motigis songkot, parijara sosoher ikou mongombal	mosigi pongain bisa iko mogogojau	
kanehau sarëmin gëlas nohondo montjila	kaii sërëmin gëlas charoi, ichawisi mahendaw	kolawon posilar gëlas niitondilas mohingka	kolabung posilag gëlas morondog moramag	
lumalingai	sumalat	mosahap	mogadog	
mapigo	mauleng kidi komochombajar.	mapiha sopopi imbolinija	mopija momura	
bololongan	bohol	bokol	bokol	
lumolong	machwohol	mowokol	mobokol	
kolopu riwusi	baluna gumonggor	pulutija mokokukur	pulusa mogorongung	
mulawag	tumuwi	mongaras	momorimbing	
kura, kuran, pakakuran wowintol	sawa bokol	warangka, sihang sawit	kinarijan bongkol ⁴	
lalaense	këkëndir	korambu	kolambu	

NEDERDUITSCH.	TOUMBULSCH.	TOUMPAKĚWASCH.	TONSEASCH.	TONDANOSCH.
Gorgelen	lumimumu	lumimumu	dumimumu	lumimumu
Goud	pasēr, tunaw ¹	pasēr	pasēr, tunau	pasēr
Goudmijn	pahakijaran um pasēr	paindoan im pasēr	pakijaran pasēr	pakijaran pasēr
Graauw (kleur)	awuan	ruwunĕn	kidawuan	wuwu
Grabbelen (opraper hetgeen te grab- belen geworpen is)	murut, mahapuru- rut	mitong, mapitong	murut, maapurut	murut, maapurut
Grabbelen (in mod- der om visch of iets anders te bekomen)	mĕndam, ² ma- hapĕndam, su- mikĕp	mĕndam, ² ma- pĕndam		
Gracht	soosoan	rojongan	soosoan	sosoan
Graf	lĕwĕng ³ , waruga ⁴ tiwukar ⁵	lowĕng, ³ waru- ga ⁴ , timbukar ⁵	daada, ³ waruga, ⁴ tiwukar ⁵	kijar
Grap	uwak	rĕngkut	uwak	uwak
Gras	rukut ⁶	rukut ⁶	dukut ⁶	rukut
Graven	kumijar	kumali	kumijar	kumijar
Grendel	kukusi	kukusi	kukunsi	kusi
Grendelen	kumusi	kumusi	kumusi	kumuŕi
Grens	supu	supu, tĕndĕk	pasupuan	pasupuan
Griffel	grip	grip	grĕp	
Grijpen (met de hand)	tumimboi, tumi- on	tumimboi, sumi- tjop	mingka, maingka	tumimboi, sumi- kĕp
» (met een strik)	sumambet	sumambet	sumambet	sumambet
» (opvangen)	sumikop	sumintjon, su- mepa	sumingkap	
» (als een roof- vogel)	rumagit	rumagit	rumagit	rumagit
» (en vasthouden)	tumijon	tumimboi	mingka	tumimboi
Grijs	uwan	uwan	uwan	uwan
Grimlagchen	ngumingi	ngumingi	ngumingi	ngumingi
Groeijen	tumou, sombor	tumou	tumou, sombor	tumou
Groeijen (van kinde- ren)	tumou, sombor	tumou	tumou, sombor	mĕwangko
Groen	mata	mata	mata	lisou
Groente	sesendeĕn	sesendeĕn	sesendeĕn	
Grof (v. lijnwaad)	rakrak	tĕngkar	rakrak	rarak
» (onwellevend)	sĕge			
Grondeigenaar	makatana	makatana	makatana	makatana
Groot	sĕla, tuana, wangko, lĕmpar	sĕla, wangkĕr, wangko	sĕla, tuana, wo- longkei	sĕla, wangko, wangkĕr
Grootmoeder	opo wewene	opo wewene	opo wewene	opo wewene
Grootvader	opo tuama	opo tuama	opo tuama	opo tuama
Gruis	kĕmu, rintĕk	sindok, rintĕk	kumu, rintĕk	kĕmu, rimumuk
Gul	kaleleos			
Gulzig	roko	tambaroko, rom- pawaamba, (de derde a ten halve uit te spreken)	sĕreombok	roko
Gunst, zie ge- schenk.				
Guur	rate	uting	date	geger
Haagdis	soso, tokĕk	sopit, worokĕk	soso, sopit, toro- kĕk	torokĕk

BENTENANGSCH.	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDOUSCH.	
kumukal wulën pakakuran wulën	malimuchmuch pasër pahindooan pasër	molimumu mulan guang	molimumuk bulawan kinalijan im bu- lawan	¹ Pasër = stof- goud; tunaw = goud aan stukken, aan staven; ook goud, dat reeds verwerkt is.
wunan namurumuru	masëwu mulut	awuan möpüjt	mopajat monikop	² Mëndam betee- kent in de eerste plaats: voelen, tasten.
tura iwing	sawa lēbëng	warangka ilowongan	kinarijan lobongan	³ Lëwëng = graf.
alawijor rapu nakur tunsi nangunsi saran grip akup, manakup	tuaga oho kumokod kusi kumusi suwuan grip tumicho	lipat puput mongali gogual mogual kontiga grip mosingkap	bonog ⁶ mongali kokunsi mongunsi sigad im buta ⁷ popahit ⁸ modomok	⁴ Waruga = huisje boven het graf. ⁵ Tiwukar = steen graf. ⁶ Rukut, bonog beteekent: gras, on- kruid, afval, vuilnis enz.
nowotos	tumicho	molamboi	molaud	⁷ Sigad im buta = landgrens; sigad in dolaag = grens van een erf.
mosingkap, maning- kap. akup, manakup	tumaka tumicho	mosingkap mosingkap	mosingkap modagid	⁸ Popahit = schrijfstift, hetzij pen, potlood, griffel, enz.
mumbël awoan panjihanjisi tumuwu marangi, rumo- wën, matatumba moluno	tumaka, mataka abuabu ngumisi tumou talū mata tuinoho	mohantang awoan kimihou mowijag motoluwu moluno sawap mogoros dea motatau in aras	mokantang uban momomi bagu mobijag ⁹ bagu moligai ¹⁰ molunou kujat makansang dija motau adat	⁹ Bagu mobijag = pas leven, van planten. ¹⁰ Bagu moligai = pas lopen.
tinai matatou singau ou tawuon ana owen	achii machailad in adat machatoba bako	mosolach	kitogi buta ¹¹ motore, moloben, motola bai laki nolimumut, nori- mumut	¹¹ Kitogi buta = eigenaar van het land; togi = het Maleische ampunja, een bezitting aandui- dende.
two wawinei two muanei hao	awo bene awo tuamc wuwoch	ba aki humo	motula, motom- bong	¹² De ch in deze woordenlijst, welke vooral in het Tonsa- wangsch veelvuldig voorkomt, wordt uit- gesproken geheel als in het Hollandsch.
matulir wojo	mosulamoch	mosuhag		
nararun wohos	utin topacho ¹²	motono bulilik	motonou totok	

NEDERDUITSCH.	TOUMBULUSCH.	TOUMPAKĒWASCH	TONSEASCH.	TONDANOSCH.
Haai	kĕmbolĕng	kĕmbolĕng	kĕmbolĕng	kĕmbolĕng
Haak	sasangkong	kakawĕr	sĕsangkong	sĕsangkong, kĕ keong
Haan	laka	laka	koko-laka	daka
Haar (pronom pers.)	sija	sija	sija	sija
Haar (pron. poss.)	na	na	na	
Haar (v. h. hoofd)	wuuk	wuuk	wuuk	wuuk
» (grijs)	uwan	uwan	uwan	uwan
» (v. h. ligchaam)	warasi	parasi	warasi	warasi
» (manen)	sarorong	mondo	waroka, sadodong	sarorong
» (kuif)	tĕtĕra	wurutung		
» (v. apen)	sarorong		sarorong	
Haard	ramporan	amporan	ramporan	amporan
Haarnaald	wuwulat ²	totopok	sĕsĕla	pĕpulat
Haast	rĕwĕk	morak	rĕwĕk	rijiŋorjor
Hagedis, zie haagdis				
Hagel	uran mahapongo-		udan mapongo-	aro kĕtee, rano
	pongo		pongo,	kĕtee, aro wat
Haken	sumangkong	kumawĕr	sumangkong	sumangkong
Hakken	mati, mahapati ³	mati, mapati	mati, maapati	mati, kumowal
» (fijnhakken)	tumoktok	tumotok	tumoktok	tumeri, tumotok
Hakken (afhakken)	kumĕtor, sumam-	moow, mapoow	kumĕtor	kumĕtor
	pil			
Hakmes	pahuma, pisow	pisou	pahuma, pisow	pati, pisou
Half (stuk)	sanapaharua	sangaparua	sanapaadua	sangaparua
» (maat)	sanapakarua	laambak		
Halm	lolona	raami	lolon	
Hals	lehe	kanat	dee	lehe
Halsband	ino, sorot	wiwin	kedang	lelilit
Halssieraad, zie halsband				
Halt	mĕnto	mĕnto	mĕnto	mena
Ham	paa ni wawi	paa i wawi	paa ni wawi	paa ni tiei
Hamel	lumba manda-	lomba manda-	domba tuama	lumba tuama
	ngan	ngĕn		
Hamer (v. ijzer)	rerentĕk	rerentĕk	rĕrĕntĕk	rĕrentĕk
» (v. hout)	papalpal	papangkur	wawangkeng	
Hand	rorongkĕm, lĕ-	kama	dĕngĕn	lawas
	ngĕn			
Handbreed (zie el)				
Handdoek	sarawetta	pipisi, papi	serewetta	sarawetta
Handelen (handel-	mangkĕr, maha-	mangkĕr, ma-	mangkĕr, ma-	mangkĕr, mĕ-
drijven)	wangkĕr	wangkĕr	wangkĕr	wangkĕr
Handgeklap	moka, mahapoka	sumĕpe in tjama	moka, maapoka	sumĕpe lawas
Handpalm	palar u lĕngĕn	palar in tjama	palal un dĕngĕn	palar lawas
Handvol,	sana rongkĕm	sana rongkĕm	sana rongkĕm	sanga rongkĕm
Hanegekraai	kukuk ni koko, ⁵	kukuk i tjoko; ⁵	kukuk ni koko;	kukuk koko; kol
	kumukuk si	itjumukuk si	kumukuk sikoko	kumukuk
	koko, ⁶ si koko	tjoko; ⁶		
	mĕngukungu-			
	kuk, ⁷ maha-			
	kukuk se koko ⁸			
Hanegevecht	mahasaka	masaka	maasaka	mĕsaka
Hanekam	sarang	poporong	sarang	luitung
Hanespoor	papakel	papakel	papakel	pĕpakel

SENTENANGSCH.	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDOSCH.	
mbolëng sangkong	këmbolëng wapaka	kombolëng kokahit	kamboling pinokarid	¹ Manuk-tulug = haan; manuk = kip; tulug = het mannetje van gevogelte.
ak an lu ak kawajo	koko walachaan sija	sulug siini	manuk tulug ¹ sija sija togi wuuk uban bubul wuuk	² Wuwulat be- teekent ook beitel; in het Toumpakëwasch is beitel = papaat.
ngko nanasou, tain- gan suma inohon	utach uwan bul balolo bumbung bumbung sebu, taingan sosomot marododoch	buok owanan tojuntun pindor pindoi pindojen awu, taingan susuk im puju mosonu	tandik abu karkuping pokorombit	³ Mati, mahapa- ti = hakken met een bijl; manti, maha- wanti = vellen, omkappen (boomen).
tok	maka matotoch	magahit matotar	moikarid momongko ⁴ (met een bijl hakken)	⁴ Mopupul = omhakken of omkappen (boomen); monabag = ompitter (den grond).
tok	matotoch		momongkomong- ko	⁵ Kukuknikoko, kukuk itjoko, een gelukkig voorteken bij op reis gaan, bij het bereiden en gebruiken van medicijn enz.
moto	marog	momusug	momutu	
rik nparoa	putow warua	pupul suropot	pitou tongo botag. nolamboi	
al, lolon guje	lekati, londalan lehe sungutitin	dohame ligojon uala	pankoi sigogou bobol	⁶ Kumukuk si koko, itjumukuk si tjoko = hanege- kraai, als het slechts éénmaal zich doet hooren.
nto im u wawi nba muanei	sumondo paa tjee domba tuama	sumondo paan tijo domba lolaki	sindogpa? paa im boke jumba kolakijan	⁷ De haan kraait herhaaldelijk.
upa wangko a	dodowa bambang kama	durupa bowangko lima	dodupa popangkul lima	⁸ Het kraaijen der hanen bij het aanbreken van den dag. NB. Wanneer de mensen het kraaijen der hanen nabootsen, dan is het een teeken van zegepraal of van uitdaging.
awetta wangkër	sarawetta machwangkër	sarawetta moposaloi	randuk modagang	
tukap	sumëpe palad i kama	monolokap palar i lima	mondolokap palad	
doko nukuk	sangacho kohoch	sinosangkang mokuku	tongo langkum mokukuk i-ma- nuk	
mawula dok-i-manuk ara	mëtokoan saung sacha	mogogotub tigi taar	morogotub longkajad bulatija	

NEDERDUITSCH.	TOUMBULUSCH.	TOUMPARĒWASCH	TONSĒASCH.	TONDANOSCH.
Hangen (aan een of meer touwen) (trans.)	mikēt, mahikēt	meren, maweren	mikēt, maikēt	mikēt, mēngikē
Hangen (aan een of meer touwen) passief of intrans.)	niikēt, nimeikēt	aiweren	nimikēt, niikēt, meikēt	mimboi, mēngimboi
Hangen (als een vleermuis hangt)	nimikēt	nimeren	manimboinimboi, tinimboi.	sumarai, masarai
Hangen (zich zelf ophangen)	nimikēt un touna	rumantong in owak		
Hangen (over een touw of bamboes iets hangen b. v. kleeding enz.)	sumēmpe, mahasēmpe, sumarai, mahasarai	sumēmpe, majar, mapajar	sumēmpe, māasēmpe, sūmarai, makasarai	sumarai, masara
Hangen (intrans.)	meisēmpe, mēnēmpe, meisarai, mēnaranarai	aisēmpe, aipajar.	naisēmpe, naisarai	simarai, mēnarai
Hangen (iets aan een stok ophangen)	sumambeï, mahasambai, sumangkong, mahasangkong	kumawer, sumangnat	sumangkong	sumangkong, masangkong
Happen	sumokēp	sumokēp	sumokēp	
Hard	kētte	kētte	kētee	kētee
Harden (hard worden)	kumētte, makētte	kumētte	maakētee, kumētee	kumētee
Harden (staat)	sumēwu ¹	sumēwu ¹	sumēwu	sumēwu
Hardhoorend	pēluntēgan	pamēngēlan	peduntēgan	pēluntēgan
Hardlijvig	wuntēgan	usēgan	dai masēndii	dai masēndi
Hart	pusu	pusu	pusu	pusu
Heffen (opheffen)	menet, mahawenet	mangkai, maangkai	menet, maawēnet	māngkat
Heg	rehēn, alawat ²	pagēr, kalawat	reēn, alawat	rerehēn, mulawa
Heil	ē!	ē!	ē!	ē!
Heil	bērkat	bērkat	bērkat	bērkat
Heilzaam	makaleos	toro, sama, kaskoan	kadoodan	kaloorañ
Heinen (omheinen)	rumehēn, malawat, mahawat	magēr, mapagēr	rumēn, malawat	magēr, mapagē
Hek verg. heg	rehēn kai	pagēr kaju	reēn kaju	pagēr kaju
Held	tētengtēngēn, tētērušan, sasamperan, tou wuaja	tou wuaja		tēteng tangan, tētērušan, tou wuaja
Heldenmoed	wuaja	wuaja	wuaja	wuaja
Helder (licht)	trang, aja	trang, sēndot	trang	trang, sērengat
» (water)	leno	leno	deno	leno
Helft, zie half				
Hellen	tilen, siri, seŕe ⁴	tilen, siri, mere	tilen, siri, wingi	wingi, welei
Helm	paseki (helm v. koper), rikin (h. v. rotan)		paseki	
helpen	sumawang	sumembong	sumawang	sumawang
Hem, zie het pronom. pers. haar				

BENTENANGSCH.	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDUSCH.	
(hei), muhei	lopoi	sompoi	mobeang, mo- bambe	¹ Suměwu be- teekent ook: 't vuur uitdooven met
nihei, nuhei	belopoi	sinompoi	bineang, binambe	water, voorts ook: schuimen, zooals
waje		noiwambe	kinumambe	sagoweer, of het water bij het koken van het een of ander.
(hei), muhei	lopoi	sompoi	motompoi, mopo- karang	² Alawateen doode heg van bamboes enz.
			sinompoi, sina- dang	³ Tondok, levende of doode heg; tangua, dooder heg van bamboes, hout enz.
sasaur, waje, mangkong	sambe, tambing	sarang, bambei	motadang, mo- tompoi	⁴ Tilen, en sere = hellen van een huis, een boom; siri = hellen van den grond.
mangiki togas matogas	bakimbisēn kēteg kumēteg	oomēn togas motogas	mopongalut motogad mobali motogad	⁵ Moilenten = hellen van boomen; moijalat = hellen van den grond.
manuwu mumēngēmēngēl	samabu machuwēngē- wēngēl	mosoowu mawongowongol	motobu mopungo	
hati? mamua	ate? matang	atoi? mobuot	putu, si dalam mobuat, momam- pil	
pagēr è! kamang sitorone	tondog è! kamang katoroan	tondok è! kamang kopijaan	tondok, tangua ³ ulè! bērkat bojonija	
mamagēr	matondog	motondok	monondok, mo- nangua	
pagēr kaju tou wahani	tondog ing kaju tou waranei	tondok kaju tou mohogi	tangua tau morogi	
wahani uaja tinou	kanchaan leno	mohogi mowaja motanang	morogi mobajag motanang	
himahande	benge	masunsi	moilenten, ⁵ moijalat sakapeti	
sumawang	lumuwat	modulu	modulu	

NEDERDUITSCH.	TOUMBULUSCH.	TOUMPAKĒWASCH	TONSEASCH.	TONDANOSCH.
Hemelsblauw	wiru	olei	wiru	wirun
Hen (pronom.)	sera, niserā	sera, isera	sera	sea
Hen (kip)	tina	siwei		upa
Hengel	opas	pěsi	opas	opas
Hengelen	mopas, mahopas	měsi, mapěsi	mopas, maopas	mopas, mēngopas
Hengsel	mesěl	engsěl	engsěl	
Hengst	kawalo tuama	kawajo tuama	kawalo tuama	kawalo tuama
Heraut	aatu, rururuan	rurunduan	aakĕrĕn	rereoan
Herbergen	sumakei	sumakei	sumakei	sumakei
Herhalen	sumaup	sumawěl	sumaup	sumaup
Herkennen	makanan	măkatuus	ninau	masinau
Hersen, zie brein				
Heuvel	kimuwu, kĕntur	kumuwu, kun- tung	kimuwu, toka	k'untung
Hiel	tumir	tumir	tuumid	tumir
Hier	wijai	ambijai, wijai	wijai	wijai
Hierna	witum muri niitu	an somoi iitu	witum muri niitu	wija muri, witu niitu
Hiernevens	karija ung kĕnu	karapi nanijo	karija un nijai	ampit ninjai
Hierom	pahapaan	paapaan	papaan	paapaan
Hij, zie hem				
Hik	sĕru	salko	sĕdu	sĕgu
Hikken	sumĕru	sumalko	maasĕdu	maasĕgu
Hinderlaag	rumumĕr	membong	kumoot	sumōrisip
Hinderlaag (liggen of zitten in)	maharurumĕr	malulukut		
Hinken	kumento, maha- kento, mahakeol	kumento, ma- kento	kumento, maa- kento, maakeod	kumento, maker- to, makeol
Hitte	pasu	paso	pasu	pasu
Hobbelig	nimahakuwuku- wu	nimakuwukuwu	minakuwukuwu	minaielmbutan
Hoe	kura	tambissa	kura	kumura
Hoef	sulu ¹	sulu ¹	sudu	sulu
Hoek	ruhuna	ruuna	duuna	ruuna
Hoektand	uala	tankooko, sungē	uala	uala
Hoest	enga	sĕkol	menga	ekĕr
Hoesten	menga, mahenga	sumĕkol	mahenga	maeker
Hoeveel	pira, takura	pira, takura	pira, takura	pira, takura
Hok (voor varkens)	logos	alar	logos	
» (voor kippen)	kalangdangan	lalandangan		lĕlailandangan
Holte (in een boom)	rurag	rango	rurag	
» (in de aarde)	tulĕng	wumbus		
Hond	assu	assu	assu	assu
Honger	arĕm	maarĕm	maarĕm	maarĕm
Hongerig	maharĕm			
Hongersnood	arĕm, kaharĕ- man ⁴	arĕm, karĕman	arĕm	arĕm, kaarĕman
Honig (raat)	arina	wulinga	rarina	rina
» (uitgeperste)	rano ne tampa- neher	wiluk	doud ne tampa- nehed	
Honighij, zie bij				
Hoofd (ligchaamsd.)	ulu	rookos	udu, rookos	kokong
Hoofdkussen	tĕtĕndean	paulunan	tĕtĕndean	tĕtĕndean
Hoofdschedel	rakas	takoina	takoina	tarauka
Hoog-	rakek	rangka	rakek	rakek
Hoop (menigte)	lakkĕr	kĕlli	dakkĕd	lakkĕr

BENTENANGSCH.	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDUSCH.	
malunou imangase manuk aopas mëngopas	maata sila tachula koko toton manoton	malunou mosija manuk osi, kajil mongosi	mosilang-i-langit mosija opa kail, pongosi mongosi	¹ Sulu beteekent ook: nagel. ² Luokija = binnenwaarts gerigte hoek; gaitija = naar buiten uitstekende hoek.
suruan manousakei	kawajo tuama doraduan sumachei	kawajo lolaki suruan	kabala kolakijan taba in datu mopokaan, (laten eten)	³ Kurung beteekent ook: paardenstal.
manole matatou	maleng machachilala	mouat mototau	moluan mokointuod	
wukuni	dungusan	tinotajon	bulud moumpa	⁴ Kaharëman = waar dikwerf hongersnood is.
tingkor sini	bowochoi bijai amahachad in bocho	tumo ko naan sumu intanaan	singkod ko nijon kon tumi	
ondei tuiren tantoe'e	dechonijai apaapa imbocho	takin tanaan naanda	takin intanaa sebab, malun, malunan	
hinduk mahinduk	sasendu sumasendu	nalindak monolindak	todu motodu	
mupintji	mopod	maroankeli	mopodenkedenke	
malose nukuwukufwu	paso, kawasuan	pasu tumbutumbuat	mopatu dija notulid (niet is effen)	
makurakura kanuku suwukonei wunga sokol sumokol sangape alar	kelembisa pengisulu kasichuana sasowa engach mengach tachula takewan	konuku sikonija bahang ongan moongan songonu kohungan	nongonu konuku luokija ² ualanija gobu mogobu tongonu tondok kurung ³	
huwag wojang kapuna mahutun	baled maleo	jungag buwu assu gogojon	jujag lopakija ungku gogojon	
kahahutun	kaleloan	kogogojon	mogogoi	
wanoa patjukan wiluk	balena bilug	bunoan potjukan gulamadu	ulu im pasijukan gula pasijukan	
timbonan rarentimbonan marange karakëlan	kocho paulunan ipuluan matanang katadooan	ulu ulunan popojuan molantung mowahon	ulu oulunan lungkaka molantud mobajong	

NEDERDUITSCH.	TOUMBULUSCH.	TOUMPAKĒWASCH	TONSEASCH.	TONDANOSCH.
Hoop (wat opge- hoopt is)	kinuwu	kuwu	kinuwu	kinuwu
» (vertrouwen)	harap	harap	harap	harap
Hooren	tumalinga	lnminja	tumadinga	luminga
Houden (zie Grijpen)	kai	kaju	kaju	kaju
Hout	tinono, wuring	tono	wuring	tēmur, wuring
Houtskool	kawal	walulan	kowal	anit
Huid (afgestroopt)	kulit	kulit	kudit	kuli
» (van levende dieren)	lĕgolĕgo	toto in tjĕroan	tunduan tikohon	lila okki
Huig	kumerĕt	mangko, maang- ko	kumerĕt	kumerĕt
Huilen (v. menschen)	mahalolon	maowang	mauang	mauang
» (v. honden)	wale	wale	wale	wale
Huis	sana sende, sana tou	se andarĕm im bale ĕssa (die in ĕĕn huis zijn)	sana tou	sangatou
Huisgezin	apaapanera; sang- kum um bale; sinangkum um bale; ¹ roro um bale	anuera; sangkum im bale; sinang- kum im bale	sinangkum um bale; roro um bale	
Huisraad				
Huisvrouw, zie echtgenoot				
Huiveren, zie beven				
Hullen	kumalemot	kumarimbu	kumalemot, su- maleleng	sumaleleng
Hulp	sasawang, tulu- ngan	sesembong, tu- longan	sasawung, tulo- ngan	sĕsawang, rurup
Hunkeren	paar, mewe, maewe	sale, mewe, maewe	paad, maewe	paar, maewe
Huren	tumĕndan, ² su- mewa, mĕram mahĕram	tumĕtĕk, ² su- mewa, mĕram, maĕram	tumĕndan, su- mewa	tumĕndan
Hurken	rumungku	kumontoi	kumoto, rumung- ku	kumoto
Hut (op palen)	popo	popo	poopo	popo
» (op den grond)	lawi, gongula- ngan	lawi, gongulang	sawua	lekou
» (een afdak)	tĕrung	tĕrung	tĕrung	
Ja	enne	een	tjo, udit	ijon
Jagen	mĕngassu	mĕngassu	mĕngassu	mĕngassu
Jager	mĕngangassu	si mĕngagassu	mĕngassu, mĕ- nĕput	tou mĕngassu
Jagthond	ipĕngangassu	ipĕngangassu	ipĕngangussi	assu ipĕngangas- su
Jaloersch	teir	toloinde	taadui	tĕtaijurĕn
Ieder (huis)	susur um bale	susur im bale	susud um bale	susurum bale
» (iedereen)	si ĕssa wo si ĕssa	si ĕssa wo si ĕssa	si ĕssa wo si ĕssa	si ĕssa wo si ĕssa
Iemand	tou ĕssa	tou ĕssa	tou ĕssa	tou ĕssa
Iets	wchawehampe	weaweane	naampe	wea weane
Jeugd	taretumou, ³ re- reh	taretumou	taretumou	katare tumouan, ⁴ tare tumou, ta- retumou we- wene
Jeuken	lumahar	laar	dumaad	keriit, kumeriit

BENTENANGSCH.	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDUSCH.	
pahimunan	kapulan	pusuan	lantudija	¹ Sinangkum u bale = is bevat of ingesloten geworden door het huis. Zoo ook: sinangkum u lan-git = de wereld, of: is bevat, toegedekt ge-worden door het uit-spanseel.
harap rumingi	harap machataan	harap monorogo	poharapan mëkidongog	
kaju woheng pisin kulit	kaju kamo bolulang kulit	gangai buing kawal kulit	kaju agui kabalija kulis	
huwungong	kumijach	tanong mongombal	tanong monggina	² Tumëndan, tu-mëtëk, monon-dan = huren werk-lieden, sumewa heeft in het Tompakëwasch meer betrekking op het huren van huizen, paarden enz.; mëran, mahëranen mëran, maëran = land huren.
muwong wale	kumijach bale	mohuwang baloi	moguang baloi kon sijup im baloi kom bonu im baloi	
tumutur mahuwis	kumoso	mochulos	mogidain	³ Taretumou = pas leven; rereho = die gezonden worden, n. l. door de ouders, rumeho = zenden.
samawang	liwut	liwutan	duluan	⁴ Katare tumou wordt gebezigd in het algemeen voor beide geslachten; taretu-mouan = jongelinge-n; taretumou wewene = jonge dochters.
makewe	mewe, maewe	moiwig	moibog	
manetek	tumetech	monondam	monondan ²	
momolingkuku	sumalimbuchu	tumoingkuku		
long	laik gongulang	laig	lajig	
pur naritu nataton maritu	ejam mamalei tapumaled	oo momatug tou momatug	oo mogungku mogogungku	
rapuna wahane	baled buaja	assu mohogi	ungku pogo-gungku	
	monguteng	moijan	gogondokon	
suhiwi	susud	pinomoloi	pomuloi in toba-tu tobatu	
tou singka	tou ëssa		in tau tobatu	
wonowowija	mangalitu, (jongelingen) man-galaan (jonge dochters)	bugunowijag	tea mobijag	
mahatil	machalahad	mokokatal	mokokatol	

NEDERDUITSCH.	TOUMBULUSCH.	TOUMPAKĒWASCH	TONSEASCH.	TONDANOSCH.
IJver	tees	rěďďēm (de twee- de ẽ ten halve uitspreken)	tees, rae, ring- angar	lingkama, tees, ringangar
IJzer	uasei	wasei	uasei	uwasei
IJzerdraad	winutwut ¹	winumbut wasei	winutwut	winuwut uwasei
IJzerroest	taingkere	taintjere	taingkere	taina uwasei
IJzersmid	měrentek	měrentek	měrentek	měrentek
Ik	aku	aku	aku	aku
Immer (onafgebro- ken)	rei maoton	raitja mapoow	dai maoton, dai madai	susur nendo, rai moton
In	witi, wana	rarēm	lalēm, witu lalēm	rarēm, gorēm
Inderdaad	uliulit	uliulit	udiudit	uliulit
Indien	sa	sa	sa	sa, saa
Indooopen	tumonton	tumooto	sumousou	sumousou
Ingaan	muntěp, mahun- těp	muntěp, mauntěp	muntěp, mauntěp	muntěp, mauntěp
Ingieten	tumuas	tumuas	tumoa	tumoa
Inhaken zie haken				
Inkeer, zie berouw				
Inzouten	masin, mahasin	masin, maasin	masin, maasin	muras, mawuras
Jong (v. vruchten en planten)	sombor, ² kowal	sowor, roware	sombor	sombor
Jong (v. kinderen)	koki kampe	tojaanngē	rinte kampe	
Juffer	keke	mene, ene	mene, wiko	keke
Juist	ulit	ulit	udit	ulit
Kaal (van voren)	takoi	lakoi	loogas	langas
» (geheel)	lakoi	lakoijan	takoi	lakoi
Kaars	liling	taendu	solo	
Kaauwen	ngumango	ngnmanga	ngumanga	ngumanga
Kaf	kohona	pupuk	tuwasna	lelongau
» (bolster der padi)	ětta	ětta	ěta	
» (ledige padi- vrucht)	pěssěl	pěssěl	pěssěl	pěssěl
Kakelen	měkkok, mahapě- kok	měkkok, mapěkok	měkkok. mapěkok	měkěk, mapěkěk
Kakkerlak	kaleket	kalekek	kalekek	kalekek
Kakketoe	kěleak	kěleak	kěleak	kěleak
Kalf	anak ni sapi	anak i sapi, sapi tojaan	anak ni sapi	urang ni sapi
Kalk	apu	apu	apuu	apu
Kalm (v. gemoed)	ěna, pěnněš	ělur, pěnněš	ěna, pěnněš	lojan
» (v. wind en zee)	lojan	popas		
Kam	susurur	kookot	sasurur	sěsurur
Kamer	awu	untěp	seip, lalēm	untěp
Kameraad, zie ge- zel				
Kammen	sumurur	kumookot	sumurur	sumurur
Kampen	sumeke, sumuwu	sumeke, sumuwu	maseke, matokol, masuwu	maseke, masuwu mawukun
Kanon	lutam, supera	lutaw	lutam	lutam, supera
Kapel (vlinder)	kalipopo	kalimpopooan	kalipooan	kalipopo
Kapmes	pahuma, pisou	pisow		pisou
Kar	roda, pedati	roda, pedati	roda	roda
Karig, zie gierig.				
Kastanje	kinilow		kinilow	kinilow
Kat	meong	meong	meong	meong
Katoen	kapot	kapēs	kapas	kapas

BENTENANGSCH.	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDOUSCH.	
tees	dědēm	motees	mokorog	¹ Winutwut, winubut, winuwnt, balumbalei, balombaloi, beteekenen koperdraad.
oasei balumbalei tai oasei tou masansal	oasei balombaloi tai mongasei maduduw sijachou	oase balombaloi ralijatak mononsal akuoi dea opalus	watoi balombaloi-watoi talijota mononontal akuoi dija modona	² Sombor, sowor, roware beteekenen ook: voorspoedig groeijen zoowel van kinderen als plantsoen; koki kampe = klein nog, in tegenstelling van groot, òf: nog jong, in tegenstelling van oud. Ook in het Tonseasch wordt koki kampe gebezigd, doch nimmer van kinderen, slechts van beesten en planten.
timai muntanto				
suwohoni tungar ara mangintil sumuk	asual ulit sa lumosoch mutēw	suwangea tutun mongo mohorok sumuot	totuu mongo, okka mogagom tumuo	
mangalin	chatigis	ponigis	mosigit	
mangasin manguru	masing tombol	moasing	mogibung moguod pa, mo- polok pa	
mahingura, mu- waja		saimowijag, mo- horeaga	tea mobijag	
juse tungar lasa kasijo lasa taru mangutap walukach walukach kjepan	keke tutou takoijan karombajan taju sumowa ata ata pēssēl	tewe tutuu loas sokoju loas taju mosopa ulawan ulawan apa	ondi, nanu totuu logat taju motopa bono baleka	
kumutok	motēko	mokotak	mokotak	
epis, kaleke kalijak anak sapi	iwas kolija kedong in sapi	kaleked, uwas kolija ari in sapi	kalikit kaloja, kilikilik adi in sapi	
apu mangkonassin matanak sasika kammēr	awuch sosijud buni	apu majonok molened sosijur pototijuan	silon modona molene totaid tuot	
nanika arongan	monijud sumeche	monijur moseke	monaid moropatoui	
ipera alalumbang ararongan aretta	supera kalipopoan kobit doda	sipera kaliwombang bawuno roda	lutam pitou karetta	
ramilo nijong kapēs	meong kawēs	meong kapos	pinggo kapot	

NEDERDUITSCH.	TOUMBULUSCH.	TOUMPAKĒWASCH	TONSEASCH.	TONDANOSCH.
Keel	kĕroan	kĕroan	tikoho	tikoho
Keer (maal)	maka	maka	maka	maka
Keeren (iets)	miling, mahawiling	sumalisi	kumojaw	
» (zich)	murikit, mapurikit	muritjit, mapuriritjit	murikit, mapurikit	murikit
» (terug)	mawuri, mahawuri ¹	mareng, mawareng	mawuri	mareng, mawareng
Kei	watu rasak	watu kĕtte	watu kĕte	watu kĕtee
Kelen	kumĕrir, munu, mahawunu	rumatan, muma, mauma	munu, mawunu	munu
Kelk	ĕĕlēppan, pahaĕlēppan	ĕĕleppan	paaĕlēppan	kĕkohoan
Kennis (wetenschap)	katauwan	kailĕkan	kakatauwan	katauwan
» (bekende)	kanauan ²	katuusan ²	kĕnauan	kasinauwan
Kenteeken	nanauan	tutuusan, patuusan	nanau	sĕsinau
Kerf	karis, rĕrĕt	karis, rĕrĕt	karis, rĕrĕt, tog-	karis, rĕrĕt, totog
Kerfstok	kinarisan, rinĕrĕttan, kapoja,	kinarisan, rinĕrĕttan, kinarottan	kinarisan, kinarĕttan, togto-	rinĕrĕtan, ginaotan, tinotogan
Kerker	aaressan	aaressan	aaressan	aaressan
Kermen (v. pijn)	maharou, lumengar, mahalengar	marou, maarou, maangkou, mangangal	madees	makerĕt, malengar
» (v. bedroefheid)	mahame	marou, marou	mame	maarip
Ketel (water)	getel	ketel	ketel	ketel
» (rijst)	kure	kure	kure	kure
Keten	kinaweng	kinaweng	kinaweng	kinaweng
Ketenen	rumante	rumante	rumante	rumante
Keuken	lulutuan, ³ pahalutuan	pasiwoan, pati-roan	dĕlutuan	lĕlutuan
Keukengereedschap	sisiwoan un tikohon	sisiwoan	sĕsiwoan aki awu (ofakipadutuan)	sĕsiwoan nawu, sĕsiwoan naki awu
Kibbelen	mahaora	mĕtokol	makoro	maupijan
Kieken	sisi	sisi	sisi	
Kiekendief	rumaragit, maragit, sikĕp	rumaragit, sikĕp	rumaragit, sikĕp	momboja, sikĕp
Kies	ĕmpeng	wawaang	nĕnaijo	ipeng
Kiezen, zie Uitkiezen				
Kieuw	asang	asang	ngĕngainan	ngai
Kikvorsch, zie Vorsch				
Kin	tingkuku	tintjuku	tingkĕuku	tingkuku
Kind	okki, ⁴ koki	anak, tojaan	rinte	urang, okki
Kindskind	pujun	pojo	pujun	pujun
Kinnebak	are	ugai	ade	are
Kinnebakslag	sinepe	sinepe	sepe	sĕsepe
Kist	wantang, tatahuan	piti, paumpunan	tatauan, wantang	wantang
Kittelen	kumile	kumile	kumide	kumilek
Klaaghuis	wale sinuat un susa, wale pinatean	wale tinena in susa	wale tinoro ⁴ un susa, wale pinatean	wale suat susa

BENTENANGSCH.	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDOUSCH.	
ongoang ewo iling	logojong macha	gachanguan buchou	sigogou mokalintuan	¹ Mahuri, de een na den ander, of de een voor den ander keert terug.
owiling	sumombai	mohou	momujou	
angulei	maleng	mowui	mobui	² Kanauan, ka-tuasan = wordt gekend of herkend, als substantief = bekende.
ratu motogas mahata	batu buling	batu majondi mohata	batu motogat morata, momatoi	
anganginuman	pachlëkuan	ponginumman	oinuman, pongi- numan	³ Lulutuan en pahalutuan; het eerste is keuken het tweede beteekent kookplaats b. v. op reis, in het bosch enz. De twee woorden van het Toumpakëwasch beteekenen zoowel keukens als kookplaats.
ukatatonan atanonan jaja	kachailachan kachilalaan tuos	pongonotauu kointoosan tuosan	kotauwan kointuotan tomponuot	
ares	karot	nakahuw	tomponuot	⁴ Okki, een bepaald kind; b. v. ons kind, uw kind, haar kind enz. Okki ni anu = het kind van N. N. (vgl. de aant., die achter het einde van de woordenlijst zullen volgen).
aresan (strepen in den grond gemaakt) angangaresan umugohugong	kinarisan paharesan mekae, kumae	kinahuwan aresan mijar	simponuotan omantun	
getel	getel	lolengelan	lolengkelan	
hantej huhantej	kaled sumogod ing ka- led	hantej mohantej	rantej morantej	
unanasuan			dodunguan	
akakas punana- suan	sebu sisiwoan	pakakas si awu	pakakas in do- dunguan	
nokakuol nak manuk vanejan, tingkap	mahikot kedong ing koko tapunahat, mo- mojas	moginsin pipis monondahid, mo- mojos	morodomok pipit bonija, kodopija	
wunga	sosowat	bahang	ina i ipon (moeder der tanden)	
sang	loan	asang		
ri orarijo ujun rei ukap iti	saang kedong pojo saang sepe piti	ajoi mongoari ompu kiti tokap bantalan	putongi adi ompu ajoi sinokap bantalan	
nokakile vale pinaten	kumele balë pinatean	mokele baloi kasusan	kumilok baloi no susa	

NEDÉRDUITSCH.	TOUMBULSCH.	TOUMPAKĒWASCH	TONSEASCH.	TONDANOSCH.
Klagen	masusa	masusa	masusa, mame	masusa
» (aanklagen).				
Zie aanbrengen				
eene zaak.				
Klagt	kĕkĕlak, kĕlak	kĕlak	kĕkĕlak	kĕkĕlak
Klank	raui	tenge	ngengngeng	leuggu, suman
Klap, zie kinne-				
bakslag				
Klappen (met de	sumĕpe	sumĕpe	sumĕpe	sumĕpe
vlakke hand)				
Klappen (met de	lumenta	sumaliwitj	dumenta	lumepok
zweep)				
Kleed (kabaja)	karai, sosolong-	karai, pasondol-	dambung	lambung
	an ¹	lan ¹		
Kleeden	sumawĕl ² , ma-	sumawĕl, ² ma-	sumadui, mapa-	sumawĕl
	pake	pake	ke	
Kleermaker	miwilit	miwilit	mapawilit	mĕmilit
Klei	tana pulut	tana pulut	tana pulut	tana pulut
Klein	koki	tĕkĕk, tĕkitj,	koki	okki
		tojaan		
Klemmen	lumompit, lume-	lumompit, lu-	dumompit	lumompit
	het	mimpit		
Klepel	titingting	titingting	titingting	tĕtingting, wĕ
				wangkeng
Kleppen	tumingting	tumingting	tumingting	tumingting
Kleur vgl. Fatsoen	gijo	gijo	gijo	gijo
en Gedaante				
Kleven	mahalapulaput, ³	lumengket, mu-	dumaput, mulut	kumerut
	lumaput, mu-	lut, mapulut		
	lut, mahapulu-			
	lut			
Klimmen, zie				
beklimmen				
Kling	rĕrĕna	wĕrĕna		tĕwĕlna pisou
Klok	titingtingĕn	titingtingĕn	titingtingĕn	titingtingĕn
Klokslag	tingting	tingting	tingting	tingting
Kloppen, zie				
slaan				
Kloven	rumijas	tumetel	mijas, mapijas	mijas, mapijas
Kluisteren, zie				
boeijen				
Knaap (jongen)	koki tuama, tole	tojaan tuama	tumare tumoumo	urang oki, tole
	oki			tuama
» (tafeltje)	gĕnap, meja koki	meja tĕtĕk, meja	gĕnap, meja koki	menja oki
		tojaan		
Knappen	karĕkĕt, kuma-	kumarĕkĕt	kareket, kuma-	mĕletok
	rĕkĕt		reket	
» (met de vin-	lumenta	matalĕngku	malĕti u dĕngĕn	lĕngki, lumĕngl
gers				
Knapzak	sompoi	sompoi	sompoi	sompoi
Knarsen (tanden)	rumangeet	makarĕkĕt	kumĕtĕp	mangareet
» (deur enz.)	kumarĕkĕt	marareet	makareket	mangareet
Kneep	pihis, pinihis	piniis, kumbit	piniis, kimbut	piis, kĕdut
Knellen	lehet, pĕssĕt	leet, pĕssut	deet	leet
Kneukel	wuku	wuku	wuku	wuku

BENTENANGSCH	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDOSCH.	
awundu	buundu	mijar	mosusa	¹ Sosolongan, pasondollan is een badjoe.
ēlak umaansing	kēlak tumenger	kēlak suhinsing	singok	² Sumawēl = verwisselen; verwisselen van kleedren, van hoofden, van wacht-menschen; in het Toubulusch beteekent sumawēl ook: leenen.
anukap	sumēpe	tumokap	mopodijun	
	sumēpe	monukap	tumorinsing	
angawus	latang	lambung	lambung	³ Mahalapulaput = het kleeft; luma-put = doen kleven, ook: aansteken nl. van ziekte, in het Toubulusch is aansteken (van ziekte) = lumawe.
ana mahamuk	tana belu	lamentong, buta pulut	buta inodomulud	
jok	kiding	mohintik	mointok	
	sumiwit	monipit	momonabai	
antung	totekich	buhongku	bobongkugija	
nanoko	tumiting	mowongku	momukul, momongkug	
gjo	gjo	batangan	batangan	
tampel), manampel	chumupet	moikompit	dumompit	
alisik atintingan ontungan	bolena putou titintingan tumiting	pupul kolok bongkaan	matanija kolok bongkug	
namuka	dumise	mowotak	mobotak, lumosi	
anak muanei	kedong tuama	puju lolaki	adi lolaki	
medja ojok	meja kiding	meja mohintik	medja mointok	
umachoro	dumaledet	motolatadan	mokoreket	
umote	kumaleket	mogolota		
owak nangiki wunga, noheros kuruwun, kinong- kom nururu utok	sopoi kumaleket mongech kēbitan, koko man lehet buchu	bakal kohoko mokerek kinohot, kambo- lan mosisi bukonija	kalupit mokoreket mokoreket momonabai buku	

NEDERDUITSCH.	TOUMBULUSCH.	TOUMPAKĒWASCH	TONSEASCH.	TONDANOSCH.
Knevel, zie baard. Knibbelen	mikikurakurang, mikiina	mikitjina, mikii- na	mikikurakurang	ente
Knie	kurur	kundu	kurur	kurur
Knielen	kumururur	kumundu	kumundu	kumurur, ru- mangku
Knieschijf	papalot ung kurur	pokal ing kundu		sēsongkou kurt
Knijpen (met de vingers)	mihis, mahapihis	miis, mapiis	miis, maapiis	kumimiit
Knijpen (met de nagels)	kumuwit	kumumbit	kumēdut	kumēmbut
Knikken	tumuktuk	tumutuk	tumuktuk	tumutuk
Knipmes	pahagi-ipahēsu	pagi papēkuun	pahagi-ipawuri	paagi-pakusiin
Knippen	gumunting	kumunting	kumunting	kumunting
Knobbel	kimēlēng, wuku	kimēlēng, wuku	dimēnup	limēnup
Knoflook	lasuna kulo	dansuna puti	dansuna puti	lansuna puti
Knoop (in touw)	pulēs	pulēs	wuutud	wuku
Knoopen	mulēs, mahapu- lēš	mulēs, mapulēs	kumēnop	kumēnop
» (toeknoopen)	kumēnop (van kēnop = Holl. knoop)	kumēnop	kumēnop	kumēnop
Knorren	mai, mahawai	mimbulu, maim- bulu	maupi	maupi
Koe	sapi mērei	sapi siwei	sapi wewene	sapi wewene
Koekoek	kokokuk	sokopet	kēkokuk	kokokut
Koel	rate leos	utin sama	date leos	gēgēr sama
Koen	wuaja	wuaja	wuaja	wuaja
Koffer, zie kist				
Koffij	kopi	kopi	kopi	kopi
Kogel	pangēllu	pangēllu	pangēllu	pangēllu
Kok	koki, lumulutu, mēlulutu	sumisiwo, masi- wo	koki, dumudutu	sumisiwo, lumu- lutu
Koken (water, rijst, groenten enz.)	lumutu	sumiwo, tumiro	dumutu	lumutu
Koken (vleesch enz.)	lumuga	rumakan	dumuga	lumuga
» (intrans.)	mahakaraka	makaluwar	mahakaraka	makaroko
Kokosboom	poopo ¹	poopo ¹	poopo ¹	poopo ¹
Kokosdop	uka	takoi	uka	uka
Kokosmelk	santang	santang	santang	santang
Kokosnoot	poopo	poopo	poopo	poopo
Kokosnotenbast	kuwang	wonuos, wonoot ²	wanut	kuwang, wanut
Kolijk	raraan um poot	sumakit in tinai	kumēnit un tijan	raraan tijan
Kolk (vijver)	tambu	lour	tambu	tambu
» (plas)	wunong	wunong	wunong	wunong
Kom (kopje)	mangku	mangku	mangku	kēkooan
Komeet	tototijēn ni agaan	sumēndotipusan, sumēndot ma- tēmbur	toti in ipusan	sumēsena maa- wun, sumēsena ipusan
Komen	mai, manai, anai- mo, anaimoma, mawija	mai, maajo, maan- gēm, maai	mai, maai	mai, ijaimo, mawija
Komkommer	walahan	walaan	wēlaan	wēlaan
Kommer	aret, susa	mawēndu	susa	arip, susa

BENTENANGSCH.	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDUSCH.	
matjondej		mokikuhang	mëkigaad	¹ De tweede o ten halve uitspreken.
pajang mamuku	buchu momuchu, suma- limbuchu	lulur sumungkur	dulud modulud	² Kokospalmiet is in het Toumpakëwasch: tinale im poopo.
rarambuku mukakuruw	dala im buchu mëkëbit	talou i lulur mongohot	dulud mopigit mopokolut	
kumaro lalukuon mogunting himutuw lasuna mawuru timbutul mutimbutul	tumokoch lepettan kumunting lasuna budo botulan mutul	mokihoi pisou-kopijon mogonting lumonton lasuna moputi wotulan momutul	modunga tosilad-bobaijon mogonsing bukunija jantuna mopusi butul moinutul	
gumënop	magënop	mongënop	mokunsi kong konop	
machuntichun- tingi	mangimbulu			
sapi wawine tikohon kaluman	sapi wene powogon utin	sapi bowai kakaku moonou	sapi bobai kakaku motungping mo- pija morogi	
wahani	serit	mohogi		
kopi pilor munanasu	kopi pilor mawasiwo	kopi pangëllu mololutu	kopi pangëllu mododungu	
munasu	masiwo	mulutu	modungu	
muloso papakakel pun nju	matuon wawaridi londolana togulu	rëbus moriri punu in towulu (of togulu)	momuntad modidi pangkoi im bango	
rara lana nju	dala korona togulu	uka togulu of towulu	uka koros im bango bango, bunga im bango	
wounu mapiris tjan ranowu	banat machadas	banat bahutan tjan sawang	banus im bango motakit in sijan tabang, limbuong	
mangku tambulelengman- gusu	mangku bua i langit ma- hobol	mangko tundi mogowol	mangko longkutoi	
mai	mahej	momahi	nijondon, naadon, mamagi, maja konijon (kom hier), batompa	
katimbu wolanda masusa	limud susa	melon mosusa	balaan monginuwateng	

NEDERDUITSCH.	TOUMBULUSCH.	TOUMPAKĒWASCH	TONSEASCH.	TONDANOSCH.
Komijn	djintan	djintan	djintar	djintan
Koning	kolano	kolano	kolano	kolano
Koningrijk	pahaprentaan	parentaan	kaprentaan	prentaan
Koningszoon, zie Prins				
Kooi, zie bed, lok				
Kool (kolenvuur)	waha	waa	waa	api
Kool (houtschool)	wuring, tinono	tono	wuring, tēmud	wuring, tēmur
Koon	paling	pipi	pading	pidi
Koopen	tumēlēs	tumēlēs	tumēlēs	tumēlēs
Koopman	mahawangker	mawangker, ma- wuan, matērok	maawangker	tou mēwangker
Koopplaats	tetendaan, wa- wangkeran	tetendaan, wa- wangkeran, pa- tērokan, pa- wuunan	patendaan, pasar	tētaaran
Koord	tali	wakēs	tadi, wakēs	tali, wakēs
Koorts	passu, pahago- goēn	passo, pagēgēr	apassu	magēgēr
Kop, zie kom en hoofd.				
Koper	witu	witu	witu	witu
Koperdraad	winutwut	winumbut	winutwut	winuwut witu
Korf ¹	korowung, kara- ja, poro, regi, lolo	werong, karaja, wakul, wan- tang, wewean, poro	korowung, kara- ja, wēwitan	korowung, regi, lolo, poro, bulolong
Kort	potot	kollēk	potot	potot
Kortelings	tarekan, reikam- pe ure	tarepe	kawait	tarekan, daipe ure
Kort (kort maken)	motot, mahapo- tot	kumollēk	motot, maapotot	motot, mapotot
Korten(verminderen)	mina, mahina	mina, maina	mina, mahina	mina, maina
Kortwieken	kumētor un te- tewel	moow in tetelew	kumētor un tēte- lew	kumētor tētelew
Kost (spijs)	kán, tikohon	kakanēn, titjoon	kán, tētikohon	tētikohon
Koud	rate	rate, uting	date	gēgēr
Kouten	mēnuwunuwu	mēnuwunuwu	mēnarēnarēndēm	mēlilaila
Kraaijen	kumukuk	kumukuk	maakukuk	kumukuk
Kraambed ²	pinahokkijan	pinanakkian	kinalawillan	pinaurangan
Kraamvrouw	nimahokki	makaanak	minalawil	minakaurang
Krabben (wegens jeukte)	kumorkor, ³ ku- marot, ⁴ ku- maskas ⁵	kumorēm, kumo- mēs, ⁴ kumaa- kas ⁵ (de tweede a ten halve uit te spreken)	kumorkor	kumokor
Kracht	kēttēr, ēnte,	ēnte, kēttēr	kēttēd	kēttēr, ēnte
Krakeelen	mahakoro	mērender	mahadaidaijan	
Kram	sasangkongan	sasangatan	sasangkongan	sasangkongan
Kramen, zie baren				
Krank, zie ziek				
Krankzinnig	pahalēlaēn	palēlaan	pahalēlaan	palēlaan
Kreeft	kajong	tilitjir	kajor.g, karekei	kajong
Kreuk	kulēn, wurungu	linsēn, talintjē- nēsēn	kundēl, dinsēn	kulēn, linsēn, rumun

BENTENANGSCH.	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDOUSCH.	
olano arentan	kolano kacholanoan	djintar kolano, datu oachiran	djintan kolano, datu pomarentaan, oaidan	¹ Korowung, regi, werong: mand van rotan; loo- lo en wakul; mand van bamboes; poro, wantang: mand van bamboes, doch een weinig ondieper dan de loolo.
umi voheng ipi namili o mowangkir	tutuna kamu piwi tumëlës to mowangkër	baha buhing posongi mosalui tau moposalui	baga agui putongi motalui modagang	² Al deze woorden beteekenen: waar is geboren geworden, en worden zoowel voor geboorteplaats als kraambed gebruikt.
owawawilijan	patëlësan	pososaluijan		
vinilin	bakës	liwir	taad lumoludub	³ Kumorkor be- teekent ook: in den grond een gat krabben met de hand, poten.
vitu balumbalei ohowong, kara- ja, porok	balombaloi berong, karaja, sori	bitu balombaloi baku, kahansi, kompei	bitu balombaloi karandjang, ka- ransi, lotto, kobisi	⁴ Krabben uit boos- heid (zich zelve of anderen.)
ungku agahirën	kopong tahewe	wawak nainta	mopolok naija	⁵ Krabben gelijk de kippen.
namogo	kumopong	mowawak	mopokopolok	
jaën, moga otoan kukawi	mina poukan ikalekel	mogaat posuan kolikib	mëkigaat memongkokong kolikip	
an nararum owawawisaha umukuk inuhanakën awainai nuhanak hangahu	kakanan koletin mochodachodait kumochoch pinachawataan bene machawata kumokot	kaanan motono mochotuntun mokuku pinonongarijan bowai monongari mokagou	kokaanon motonou mokiposingog mokukuk pinogadijan mogadi mokukud, mo- kamber, mongaid	
ogas	morowat, ugat	mohopot	morop ton	
nakamalun anangkongan	mëpate papakaan	mokouput kokohitan	morobi totada	
ngoh, puju ajong ohor	pawalelaan kajong lisën	mamangan katang kojor	lolong kujeku mokojo- jong buri	

NEDERDUITSCH.	TOUMBULUSCH.	TOUMPAKĒWASCH	TONSEASCH.	TONDANOSCH.
Kreuken	kumulĕn, mu- rungu	liminsĕn, tuma- lintjĕnĕs	kumundĕl, du- minsĕn	kumulĕn, lumin sĕn, rumumu
Kreupel	keol, tipa, kento ¹	tipa, kento ¹	kĕod	kĕol, kento
Krijg	seke	seke	seke	seke, wuhuan
Krimpen	kumoskos, ² ku- mĕskĕs	kumĕlĕs, mawĕ- lĕs	kumoskos	kumokot
Kring	wulelĕn, tambu- lelĕn	purengkei	purengkei	tambulelĕn
Krioelen	rumĕmbirĕmbij- an	lumintjajo	maididiijan	magorogorog
Kroes, zie drink- nap				
Kroes (gekruld)	kuriti	kuritjit	kuriitir	kuritik
Krokodil	sawurang	sawurang	sandang	sanguran
Krom	reko, wĕngkol, wĕngkur, pako	pengkor	reko	reko, kĕkong, wĕngkur
Kronkel, zie kreuk				
Kruid, zie groente en buskruid				
Kruidnagel	singke	singke	singke	singke
Kruipen	lumangkow	lumojon	dumangou	manap
Kruk	tĕkken ³	wĕka	tĕkken	tĕkken
Kudde	taranak	taranak	taranak	taranak
Kugchen	mĕnga, mahĕnga	sumĕkol	mĕnga, mahĕnga	mĕker, maĕkĕr
Kuil ⁴	woso, lino weng, kijar, lijang	wooso, wumbus, rorombeng, ki- nalijan	potpot, wokwok	popot, bowok
Kuit (visch)	pera	pera	pera	pera
Kuit (ligchaamsd.)	wĕtiis	tiis	wĕtiis	bĕtiis
Kunde	pandei, tiro	pandei	tido	pandei, tiro
Kunstig	pandei, tiro	pandei	tido	pandei, tiro
Kus	tĕpĕs	ane	ane	ane
Kussen (verb.)	tumĕpĕs	mane, ⁵ maane	mane, maane	mane, maane
Kussen, zie hoofd- kussen				
Kussensloop	sarong un tĕtĕn- dean	sarong paulunan	sarong un tĕtĕn- dean	sarong tĕtĕndea
Kwaad	lewo	lewo	lewo	lewo
Kwaadspreken	lumoho	mĕlo, maĕlo, tumĕndul	lewo tarendem	lewo lila
Kwanswijs	gumau	gumau	gumau	gumau
Kweeken (dieren)	tumamu	tumamu	rumingat	tumamu
» (planten)	tumanĕm	musĕw, mausĕw	tumanĕm	tumanĕm
Kwellen	rumereha	mĕndis, mapĕn- dis, marairai	mĕndis, maha- pĕndis, marairai	mĕndis, mapĕn dis, marairai
Kwetsen, zie Wonden				
Kwijl	ewe	ewe	ewe	ewe
Kwijlen	mewe, mahewe	mewe, maewe	mewe, mahewe	mewe, mahewe
Kwijt	marei	marei	madei	merai
Kwispedoor	rururaan	rururaan	dĕdudaan	rĕruraan

BENTENANGSCH.	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDUSCH.	
jakohor, kohoran	lumisēn	mokojoer	mopokojongkojod, mopoburung-burung	¹ Kēol, kento = kreupel, hiaken wegens pijn; tipa = kreupel omdat het eene been korter is dan het andere.
keroh, kentoh seke, museke jahangka, kumilis mbung, malimbung umindi, himindi	pegoh pate, seche kumēsut, kumēlēš bulan mosochoda	simpa seke molimbung pokoingkoi	pengkol moropatoi kinumojon (pasiēf) molimbung moliai (dit woord beteekent in het algemeen zich bewegen van menschen, dieren, boomen enz.)	² Kumoskos = krimpen gelijk lijnwaad hout; ook: vermageren, inkrimpen, ofschoon men daarvoor nog een ander woord heeft.
langgolong gurang engkol	makalu moroson pego	nowulongkong sawurang nowengkong	tagudang mobelung	³ Tēkken, wēka = stok; eigenlijke krukken kent de Minahasser niet, hij bedient zich van een' langen stok, waarop hij dien met beide handen vasthoudende steunt.
singke mangkoi gangangalijakēn hanak, sungkapan anguhepen, ojang sha itis panden, pandej pandej ikan angarik	singkej lumosang pahutulan singowaanan mengak boso ateluch buwarbatis kawandejan pandej tumimu matitimuan	bulangang mangamang sungkur sinopaanan moongan wuwu bijor botijos kopandoijan pandoi ajok mongajok	singke lumandai, tumongkua tungkud ginalum mogobu lopak, bubu bijod bosijot kopandoijan mopandoi ajokai mongajok	⁴ Woso, wooso = gat in hout, in de aarde, door menschen of dieren daarin gemaakt. Linoweng = een gat in de aarde door menschen gemaakt maar minder steil dan de woso. Kijar, rombēng = een gat om muizen te vangen. Kijar beteekent ook een gat tot het branden van houtskool, dat in het Toumpakēwasch: kinalijan tinonoan heet. Lijang, lijanga = een door de natuur gevormde kuil. Wumbus = een goot.
rong alenen lai anandalai singau asahasaha omija uan masuan anonsara, sonsaraan	sawut im paulunan tapija tumutu momijad mamaju mososara	lurus in ulunan mohaata motuntul mohaata sumoiwoi momijag mopombula mosonsara	ajipija mojaat moguman momijag momula mosakit, mororiga	⁵ In het Tonmb. beteekent mane, mahane: met het hoofd knikken of buigen voor ie.
ve ahewe uilang kunduan	ewe mewe, maewe bechatija tapa kelad	iwo moiwo moilang dorujaan	ibog moreberebe nobuli dondujaan, dodujaan	

NEDERDUITSCH.	TOUMBULUSCH.	TOUMPAKĒWASCH	TONSEASCH.	TONDANOSCH.
Laadstok	lastok	rorosor	lastok	rĕriko
Laag (adjectief)	poro	kumpe	pogar	kumĕng
Laat (niet op den bepaalden tijd)	ure	ure	doat	ure
Laat (op den dag, tegen den avond)	wĕngindo	wawa ĕndo	wĕngindo	wĕngindo
Laauw (niet warm)	tuwang	nanar	tuwang	rei passu, rei g gĕr
» (onverschillig)	rate, (koud), lĕme, (zwak)	wera	date, dĕme	rei susut, rei w kat
Lach	keĕke ¹	keĕke ¹	keĕke ¹	keĕke ¹
Ladder	aran	aran	aadan	aran
Laden	sumake, ² isake (pass.)	sumake, isake (pass.)	sumake, isake (p.)	sumake, isak iseret, (p.)
Laf (smakeloos)	tĕwang	tĕwang	tĕwang	tĕwang
Lafhartig	talo	talo	talo	talo
Lagchen	kumeĕke	kumeĕke	kumeĕke	kumeĕke
Lam, vgl. kreupel	keol, tipa, kento	keol, tipa, kento	kĕod, kento	kĕol, kento
» (krachteloos in handen en voeten)	lailai, kiring	palai	lailai	kiring
Lam (een krom lid)	pako ³	pengkor. ³	pekor	kiring
Lam (substant.)	anak ni lumba	anak i lumba	anak ni dumba	urang ni lumb
Lamp	sosoloan	sosoloan	sosoloan	sĕsoloan
Land	tana	tana	tana	tana
Landbouw	manguma ⁴	manguma ⁴	manguma	manguma
Landen	sumuwa, ⁵ tu- mumpa ⁶	tumana, sumu- wa, ⁵ tumum- pa ⁶	sumuwa	tumana
Landgenoot	kawanua, ⁷ ĕssa tana, ⁸	karoong, ⁷ ĕssa tana ⁸	kawanua, ⁷ ĕssa tana ⁸	kawanua, ⁷ ĕs wanua ⁸
Landpaal	tawaang, ⁹ supu, susupuan	tawaang in tana ⁹ supu	pasupuan	pasupuan
Lang	lainbot	lambot, rĕnet	dambot	lambot
Lang (geleden)	ure	ure	ure	ure
Lankmoedig	ĕrĕn	lĕssĕn	rĕssĕn	lambot ate
Langzaam	ngumĕrĕngĕrĕr	ngumĕrĕngĕrĕr	ugumĕrĕngĕrĕr	ngumĕrĕngĕrĕr
Lans	wĕngkow	wĕngkow	wĕngkow	wĕngkow
Lap	papapĕn	ulapan	papĕn	
Lappen	mapĕn, mahapa- pĕn	mulapan, mau- lapan	mapĕn, mahapa- pĕn	
Lasschen	tumorong, su- mondol	menet, maenet	sumondol	tumorong
Laster	loho	tĕndul	doho	loo
Lasteren	lumoho	tumĕndul	dumoho	lumoo
Ledikant, zie bed				
Leder, zie huid (afgestroopte)				
Ledig	pĕssĕl, ¹⁰ pujurei sijapa	pĕssĕl, raitja wa- na	pĕssĕl, rai sijapa	pĕssĕl, rai sisa
Ledig (lui)	longon, taka	longon, taka	longon, taka	wĕngĕl
Ledigen		kaapun		
Leeftogt (in het al- gemeen)	makatikohon	titjoon	makatikohon	
Leeftogt (op reis)	walun	walun	wadun	walun
Leelijk	lewoan, gijo lewo	kareen	lewo	lewo

BENTENANGSCH.	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDUSCH.	
lahok, totondo, lastok wewek rajun	totodos kopeng toom	hohurak morepek noliinpanga	bobuntul lolunta moompa ainoonggot	¹ De tweede ẽ ten halve uit te spreken. ² Sumake = laden; gewoonlijk gebruikt men isake, ipasake, zie verder beklommen.
wawulau	mawěngi	wawa in singkai	mololabun	³ Pako, pengkor = een krom of stijf lid, maar ook krom in het algemeen.
nahanipinassu	pasou kiding	moanai	moanai	⁴ Uma = rijsttuin; manguma = rijsttuin maken gewoonlijk, of: maakt reeds voor zich zelven rijsttuin d. w. z. jongelieden, die reeds afzonderlijk tuinen maken.
imai sirekan	achii maheman	dea moheken	dija koreken	⁵ Sumuwa = met een schuitje op het strand varen, maar ook: ankeren.
ugai ukar nundasog	keěke ¹ sakong sumake, isake (p.)	motokossing tukar modasog	kossing tukad motakoi	⁶ Tumumpa = afstijgen van een schip om met een boot te landen. Tumana heeft in het Toubulusch de beteekenis van: over land gaan.
uwang imai wahanej umugai	těwang matalo kumeěke	motawang motalau motokossing	motabang motalou komossing pengkol molumping mobogad pengkol	⁷ Kawanua, karooeng enz. = stadgenoot.
ulai	komana, duul	molumping	adi in dumba toga buta pogaid kombuta tumubu kontoba	⁸ ẽssa tana = van ẽen land, d. i. zoowel afkomstig uit ẽen land, als ook: het gezamenlijke land bezit van ẽen overgrootvader.
vengkol mak i lumba asoloan ana nulirik umuwa	buchu duul kedong bembe sumbu toba manguma kumapat adelot	molumping ari in dumba paramara, soaan buta monongowa moponik in towa	in tau tongo li- puan sigad im buta	⁹ Tawaang, zie Mededeel. deel VIII, bladz. 141, noot 7. De tawaang wordt ook geplant tot teeken van greusscheiding tusschen twee districten. Supu, susupuan = grens, waar een teeken van greusscheiding van metselwerk zoowel als iets anders gesteld wordt.
nakawanua	tou makaroong	in tau sono wo- nuwaan	in tau tongo li- puan	¹⁰ Pěssěl = ledige padi; doch het beteekent ook platte neus. Puju = ledige kokos- of pinangnoot. Rei sijapa = is ledig, b. v. kist, flesch enz.
usaran tana	suwuan i toba; silina toba	tigar in buta; kiris im bula	sigad im buta	
nanai	katangan	mowanat	mobanat, molang go	
nanajun natulir rapalali vungkou	etoom katangan ate mengeren labochen tapalan manapal	moongkat mowanat in gina pijapija bilak dulampong monulampong	moonggot mogizon pokolaloi tampadjaru ulampong mogulampong	
nundolapong				
nanorong	sumapach	monumpak	monumpak	
oho umoho	roros rumoros	hodjat mohodjat	guman moguman	
lohongko	alucham, kawun, suwangan	dea kosuwang	sěkepanija, dija kobonubonu	
ungei nakatungang	lěngei wachaluwa	malas, katud poluwai, suwan- gija	moboga pokodaid	
walun lamu, lalai	kakanan tapija	walun kojongo	balun dija mopija	

NEDERDUITSCH.	TOUMBULUSCH.	TOUMPAKĖWASCH	TONSEASCH.	TONDANOSCH.
Leem, zie klei.				
Leenen (ter leen geven)	sawĕllan ¹	iramman ¹	salĕmbĕtan	
Leenen (ter leen vragen)	sumawĕl	miram	sumalĕmbĕt	
Leep	tiro	ĕnnĕp	tido	imĕk, tiro
Leeren (onderwijzen)	tumuru	sumusui	tumudu	tumuru
Leeren (onderwijs ontvangen)	mahatatau	musui, mausui	mahatatau	matatau
Legende, zie fabel en verhaal				
Leger	tou sumeke lak-kĕr	sangaumung ma-seke	tou sumeke dak-kĕd	tou sumeke lak-kĕr
Leggen	mehe, mahawe-he ²	mumpĕr, maumpĕr	mehe, mahawehe	mehe, mawehe
Leiden	makawali	mawali	makawadi	makit
Lekken	pĕnihissan ³ , tumihis, mĕnihis	pĕte, wĕte tumiis	pĕsut, tumiis	pĕtissan, tumiis
Lekker	tariis, nanam leos ⁴	numanam	nanam leos	leos
Lel (van het oor)	pupupusan	tĕtĕwitjan	pupupusan	tĕmpok talinga
Lel (van de keel)	lĕgo lĕgo	totointjeroan	lĕgolĕgo	lila tikoo
Lel (van een haan)	wowo	lopoi	woowo	
Lende	rerehenan	rereenan	rereenan	rerehenan
Lens, zie ledig				
Lenzen, zie ledigen				
Lepel ⁶	susuit, sondo	totongka, sondo	sesero	tĕtokkak
Lesschen (dorst)	mali u reo	tumala in deom	madi u reo	mali reo
Lesschen, zie bluschen				
Lessenaar	papantikan	papapitjan	papantikan	bewean pĕmatikan
Leugen (zie logen)				
Leunen	tumanei, ¹ tumĕnde	mangen, mawangen	sumĕrĕt, tumanei	tumulĕn
Leuning	tatanejan	wawangenan	sĕsĕrĕttan	tĕtulĕnan
Leven (verb.)	tumou	tumou	tumou	tumou
Leven (subst.)	toutouan	tatouan	toutouan	katouan
Levensmiddel, zie kost				
Lever	ate	ate	ate	ate, ramĕs
Lezen	masa, mahawasa	matja, mawatja	masa, mahawasa	masa, mĕwasa
Lezer	si mahawasa	si mawatja	si mahawasa	si mĕwasa
Licht	trang, aja	sĕndot	sena, aja	trang
Lichten	sumulu, ⁸ sumolo	mĕ:ab, maĕlab	sumolo	
Lichten (morgenschemering)	mahawunijar un aja, sari ni ĕndo	mawena, mandoo	mawunijar un aja	behena moatou
Lied, zie dichtstuk				
Lief (schoon), zie fraai				
Lief (geliefde)	lĕlon, rĕndĕmmĕn	lĕlon, tjaupus	rĕndĕmmĕn	makaupussĕn
Liefhebben, zie beminnen				

BENTENANGSCH.	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDUSCH.	
wulasan	jehe iramēn	bogoi luwanan	luwannan	¹ Ter leengeven, of ook: van wien ter leen genomen wordt.
mamulas	miram	pogalijon luwanan	mokiluwan	
matunaa (turo) munturo makipunturo	tiro sumusui sinusui	mogohadjar mogadjar	mogadop motundu	² Mehe, maha-wehe beteekent in de eerste plaats geven. Zie over leggen hieronder bij liggen.
tou maseke raket rupa, mandupa	tocholi isechē ipo	moseke, moparang tau	mosipun in suldat mogalud	³ Pēnihissan = waar gelekt wordt; het wordt gebezigt omtrent vaatwerk en dak.
tuur	(balin), machawali	ator	mojotakin	
turon, tumiris	matis, tumis	totop, tiju	norumog, tujuan	⁴ U munte itii nanam leos = die limoen smaakt lekker. Aku rei numanam leos niitu = ik vind (proef) dit niet lekker.
mahunanam	numanam	mopiha	mopija	
momongan tongkaja	dojot i talinga	piring	kinokottan	
gonggohang	kedong logojang	tanong lambe	tanong bilangbilang ⁵	⁵ Longkajadija = kam van een haan.
kolowajin	lubachan	ogotan	ogotan	
sonda, sasahup, leper	kochijo	sosiluk	leper, sijondo	⁶ Susuit, totongka = lepel van allerlei stof gemaakt; sondo = lepel van kokosdop.
mamuno rou		moposompok gonghang	mogigon kon rogang of jogang	
pamamatikan	tapa papatichan	pomamahitan	pomomahitan	⁷ Tumane i = leunen met de armen of met den rug; tumēnde = leunen met het hoofd.
sare	(japig) mapig	saig	mandol	
sasarejan, panarejan	pahapigan	posaigan	oandolan	⁸ Sumulu = lichten met flambouw; sumolo = lichten met kaars of lamp.
muwija puwijaēn	tumow katowan	mowija kowowija	mohijag kobijagan	
atei (wasa) masa to mamasa, inatua, uaja mautu malilii	ate masa mahuasa kerab merab kumoang	atoi mobatja mowajag mosoga lawakanan	sidalom mangadji pangadji mohajag monoga mobunanang	
painutan	katanēmman	kotawi	kotabi	

NEDERDUITSCH.	TOUMBULUSCH.	TOUMPAKĒWASCH	TONSEASCH.	TONDANOSCH.
Liegen	tumowo	tumowo	tumowo	tumowo
Lieverlede (van)	ngĕrĕr, maure ure	ngĕrĕr	ngĕrĕr	ngĕrĕr
Liggen ¹	kumolo	meĕkel	kumolo	tumekkel
Liggen (op de buik)	kumĕpa	kumĕpa	kumĕpa	rumĕmak
» (op den rug)	lumelar	tumindosar	tumido	tumĕloo
» (op de zijde)	tumĕlikkir, tu- mĕmbingi	tumĕlitjir	tumĕdikid	tumĕmbilir
» (gelijk de beesten)	mose	rumongku	rumongku, ku- mour	komoto, tumembe
Ligt	rorak	porak	dodak	wure
Ligten (op)	menet, mahawe- net	mangkai, maang kai	menet, mahawe- net	mopo, mĕmopo
Lijden	mareha	mapĕndis	mapeddis	mapĕndis
Lijdzzaam	ĕrĕn, mĕrĕn, ma- hĕrĕn	mĕssĕn	ĕdĕn, rumĕssĕn	ĕrĕn, mĕren, ma- ĕrĕn
Lijf, zie ligchaam				
Lijk	tou nimate	tou nimate	tou nimate	tou nimate
Lijken (gelijken)	masuat, makagijo	mapute	masuat, makagijo	masuat, makagijo
Lijn (koord)	tali, wiwirejan ²	wakĕs, tali	tadi, wakĕs, wi- wirejan, sĕsa- rajan	tali, wawakĕs, sĕsarajan
Lijn (streep)				
Lijndraaijen	karis, werot	karis, warot	goad, werot	karis, gaot
	kumandong	mimbit, mawim- bit; kumĕndong	kumĕndong	kumĕndong
Lijnwaad	roko	aroro	roko	roko
Likken	sumila	sumila	sumida	sumila
Likteeken	walulang	pali, kumĕlĕng	walulang	walulang
Limoen	munte	munte	munte	munte
Limoen (citroen)	lemon nipis	munte inta	munte inta	munte inta
» (limau manis)	munte pola	munte pola	munte pola	munte kakanĕn
» pomelmoes	kasumba	kasumba	munte prangi	kasumba
» (limau soe- wangi)	munte poponto- len	munte popontolen	munte popontolen	munte popontolen
» (limau tjina)	munte ne kakas- kassĕn, munte rintĕk	munte tombal	munte sina	munte pola
» (» tjoei)	munte inta	munte komantes	munte rintĕk	
Linker	kawihi	kaambiri	kawihi	kawihi
Linkerhand	rorongkĕm- of lĕngĕn kawihi	kaambiri, of ka- ma kaambiri	lĕngĕn kawihi	lawas kawihi
Linksch (d. i. met de linkerhand werken)	kumawihi	kumambiri	kumambiri	kumawihi
Lip	wiwi	wiwi	wiwi	wiwi
Loeren	mato, mahapato	rumaanda	mato, mahapato	manga, maangat
Lof	lolooran	lolooran	kumakua, dedeod	loloorĕn
Logen	towe	towo	towo	towo
Logenaar	tou towo	tou towo	tou towo	tou towo
Lokaas	papaan, paan	paan	papaan, paan	pĕpaan, paan
Lokken	maan, mahapaan	maan, mapaan	maan, mahapaan	maan, mapaan
Lommer	kasuuttan, katĕ- rungan	karindirran	kaduuman	katĕrungan
Lomp (in gedrag)	rei matau in alat	raitja makailĕk in adat	rei matau un alat	
Lomp (niet mooi)	reikan wangun	raitja loor	dei alus	rei wangun, rei loorĕn

BENTENANGSCH.	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDOSCH.	
maambu manajun najun	sukag, towo mëngëřëngëřëm, etoetoan	mouwol mokoongkot	moubol molaloi	¹ Kumolo enz.; al deze woorden be- teekenen zoowel leg- gen als: gaan liggen. Als intrans. of toe- standswoord ontvangen zij het infix im, b. v. kimolo, kimëpa; m o- se echter ontvangt het praefix ni, als nimose = liggen (gelijk de beesten). In het Toub. beteekent rumong- ku: hurken.
tikil rumak tiwater, mutati- water. musasindijan	melelat sumalikokob tumikara	lilir umoau mulingkeang	mogogai dumumpalak momolingkajang	
lumuku	sumili	sumonsihi	tumonsi	
mahan musiutak	polach ijatang	moguan boat	mogaan mosintak	
mapiris tahang	sosara, padairain lëssën	mosonsara manahang	nororiga mogigon	
to natei nusuka ulang, tali, kuli	tou mate bewekele tali	matoi mosa-songkai ulang, basillwir	lungun motongkai togod, lubid, bosi	² Tali = lijn, touw in het algemeen: wi- wirejan, sësara- jan = een gespannen lijn om er iets aan of over te hangen; ook een bamboes, die tot dat einde geplaatst is, draagt dien naam.
karis mangëndong	karot talin tali	pahit, pinahit mangëndong	tomponuot momitot kolubid	
tawohak mulewa pali limu limu manipis limu manjs sumba limu popotoan	bahu dumila pali lemo, limu lemo nipis limu wola limu wako limu pengedain	imbit morila bondil muntot muntot onta limu mutami kasumba muntot poposuan	dain modila lungat limu limu onta limu moromimit limu kasumba limu popotuan	
limu inta kolihii lima kohii	limu ita koloidii kama koloidii	muntot sui koloigi lima koloigi	limu sui koloigi lima koloigi	
mogohii	akoloidii	kumaloigi	kumoloigi	
wiwi malingai pundajon pangambuan tou ambu pahuru mamahuru	tëpog i semud machatotongange dajou katowoan tou towo paan mapahawaan	kulit im biwig tumontong porajowan ponguwolan mouwol paan mopaaan, paanaan	bibig motarap kopijaan ubol tau moubol bangot momangot, mo- mubud	
lum	palenan	loloman, mosijung	moonnou	
timai mataton adat timai nahintak	achii machelach in adat achii niit in dise	dea motatau in ares dea ing koalusan	dija mototau ko hadat dija mopija	

NEDERDUITSCH.	TOUMBULUSCH.	TOUMPAKĒWASCH.	TONSEASCH.	TONDANOSCH.
Lomp (lap)	roko lewo	aroro lewo	leilei	roko lewo
Long	ate rara	ate pĕra	ate pĕra	ate pĕra
Lonken	mitpit, mahapit-pit	miipit, mapiipit	mitpit, mahapit-pit	
Lont	suwĕng	suwĕng	suwĕng	suwĕng
Loochenen ¹	mĕmingkoming-kot; sumangkal; kumĕttĕr.	mĕnowanowat, kumĕttĕr	mĕmingkoming-kot, kumĕttĕr	sumangkal, k mĕttĕr
Lood	tuta	tuta	tuta	tuta
Loof, zie blad				
Loopen (hard)	kumara	tumintjas ²	tumeitei	tumingkas
Loot	suruna, seena	suruna, seena	suwuk, seena	suruna, seena
Los	luag	lokka	doso	liwowo
Losbandig	sumero, sumeroi	sumero	sumero	sumero, saroj
Losbinden	muwar, mahuwar, muka, inahawuka	mowar, maowar, mengkas, mahengkas	muwar, mahuwar; mengkas, mahengkas	inuwar, mauwar, mengkas, mahengkas
Loslaten	milot, mahapilot	mĕkar, mawĕkar	mido, mahapido	rumĕtta, mĕrĕta
Losraken	ikapilot	itjawĕkar	ikapido	ikarĕtta
Loven	lumoor	lumoor	kumakua	lumoor
Lucht (hemel)	langit	langit	dangit	langit
» (reuk)	mahawou	mawou	mahawou	mawou
Lui, zie ledig				
Luid	rimer	tatenge	sijo	ente
Luis (hoofd)	kutu	kutu	kutu	kutu
» (kleer)	tuma	tuma	tuma	tuma
Luizen (verb.)	kumutu, tumuma	kumutu	kumutu, tumuma	kumutu
Lust	paar	masale	paad	paar
Maag	wĕntuhan	wĕntuan	wĕntuan	wĕntuan
Maagd	raraha	mangalaun	raraha	raraha
Maal, zie keer				
Maaltijd	tikohon, kakan-nĕn	titjoon, kakanĕu	titikohon, iwe-weke	tĕtikoon, kĕkannĕn
Maan (hemelligch.)	lolohoĕn	sĕrap	lĕloĕn	sumĕndot
Maand	lolohoĕn	i sĕrap	lĕloĕn	sumĕndot
Maanlicht	trang- of aja ni lolohoĕn	sĕndot i sĕrap	sena ni lĕloĕn	sena of trang sumĕndot
Maansverduistering, zie Eklips.				
Maar (conjunct)	taan	taan	taan	taan
» (berigt)	awar, rĕggĕs	awar	dampĕd	rĕggĕs
Maat	totoroan, ⁴ totoro ⁵	totoroan, ⁴ soso-kad ⁵	totoroan	totoroan
Made	sapat	ulĕr	sapat	lĕloi
Mager	rukus	worung	rukus, rengkong	rukus
Magt	kĕttĕr, kĕttĕrĕn, ĕnte, kawasa	kĕttĕr, takĕtte	kĕttĕd, siga	kĕttĕr, ĕnte
Mak	naram	naram	naram	naram
Maken (zie arbeiden)				
Malsch	lĕme, wugwug	lĕme	lĕme	lĕme
Man, zie gemaal, echtgenoot.				
Man, mannelijk	tuama	tuama	tuama	tuama
Mand, zie korf.				

BENTENANGSCH. TONSAWANGSCH. PONOSAKANSCH. BOLAANG-
MONGONDOSCH.

worak amper angiwi mata	docho bow pela machulambit	imbit nowuhuk bahak mosilir	dain mojuga sidalom mogaan mongijap	¹ Měmingko- mingkot, mēkowa- kowat = loochenen, bestendig antwoorden, tegenstribbelen; ku- mētṭēr = krachtig maken, nl. in het ontkennen, tegenstre- ven, enz.
sul sipera amopas	sumakal	mamopas	toturub, morong monubanubag, mēkidoi	
ata	tuta	sangat	sangat	² Tumintjas be- teekent in het Toumpa- kēw. zoowel hard loopen als wegloo- pen. In het Toumb. heeft tumingkas slechts de laatste be- teekenis.
mpang	lumolach	molagui	moribatug; ³ mo- lagui	
mbak	salune	polumpung	bijagija, polim- ping	³ Moribatug = hardloopen; molagui = weglloopen; maja = gaan, wandelen.
ahungka lang anguwar	lolo sarach lumopod	molungka lumalang menguwar	moruugag maja molale mobuka	
		buliai	mobuli	⁴ Totoroan, to- tungkulan = maat voor natte en drooge waren.
ule, nawule jo ngit amau, wowou	bechakad rumajou langit mawou	nokowuli morajau langit umbau	nobuli mondajou langit bowonija	
umongong utu ma angutu	wachaweewee kutu tuma manchelach kutu	molombou kutu tuma mongutu	motole kutu tuma mongutu, mon- gintuma	⁵ Totoro, soso- kad, totungkul = lengtemaat.
akewe ombang iraha	maibog tijucha kedong bene	moigwog kombang mongoreaga	koibog lipuan mongodeaga	
akanēn	kakanēn	kokaanon	kokaanon	
ulan ambulan ajambulan	bulan bulan kauchaan bulan	bongit bongit mowajag im bon- git	bulan bulan mobajag im bulan	
an abar unanukaēn	sumata abar totoroan	dongko chabar pongukuran	tonga habar totungkulan; ⁴ totungkul ⁵	
dir usuk ogas, kawasa	koloati kerut morowat, uchur	ulor motengkang hopot, moga- wasa	ulod, koi morutuk moropot, kawasa	
aharo	molalam	mojujam	mojonok	
halowo	duul	moluwoi	mojuga	
bmata mohanej	tuama	lolaki	lolaki	

NEDERDUITSCH.	TOUMBULUSCH.	TOUMPAKĒWASCH	TONSEASCH.	TONDANOSCH.
Manen	mikiwajer, lumu- kar um bēnang	mikiwaer	dumukad um bē- nang	makiwaer
Mank (zie lam)	tipa, kento	tipa, kento	keod, kento	kento
Mannetje (v. vogels)	laka	laka	daka	laka
» (v. viervoetige dieren)	mandangan; ¹ tu- ama; ragar ²	mondangan; ¹ tu- ama, kantong ³		
Mantel	sasalēlēngēn, so- solongan	pakarimbun	salēlēn	sēsasalēlēngēn
Markt, zie koop- plaats				
Masker	totou	toitou	tjakaiba	totou
Maskeren	make si totou	make si toitou	make si tjakaiba	make si totou
Mast	sēsēngkotan, pa- laheng	palaēng	sēsēngkotan	sēsēngkotan
Mat (adject)	marawoi, mawēn- du	lale, kēpe	marawoi	marawoi, ma- wēndu.
» (subst.)	tēppe	tēppe	tēppe	tēppe
Matroos	mantros	mantros	mantros	mantros
Mede	karija	karapi	karija	ampit
Medebrengen	ijampittei ³ (pass.)	rumapi	rumapit	pēwalin, numap
Mededeelen	tumambēr; me- teng, mahawe- teng	tumambēr, sumu- sur; meteng, maweteng	tumambēr, su- musud	meteng, maw teng
Mededoogen	rumaraate	maupus	rumendem	maupus
Medegaan	mahawali	mawali	mahawadi	mawali
Medgezel	karija	karapi	karija	kaampit
Medemensch, zie Evenmensch				
Medenemen	ijampitta ⁴ (pass.)	rumapi	ewan, pawadin	alin, pēwalin
Medicijn, zie ge- neesmiddel				
Meel	topong	topong	topong	topong
Meer (substant)	linow ⁵	lour	tambu	tambu
» (nog)	wehampe	wehanne	wehampe	wehanne
» (de comparatief van veel)	tahalakkērro, lakkēr	takēllijo, talous kēlli	tadak kēddo	lakkērro
Meermaals	makalakkēr	makapira, maka- kēlli	makapira, maka- dakkēd	makapira, mak- lakkēr
Meest	tahalous	talous	tahalous	talous
Meester	mester, guru	mester, guru	mester, guru	Opo, guru
Meetlijn	tali-totoro	tetempa	tadi-totoro	tali-totoro
Meetstok	totoro	sosokat	kaju-totoro	kaju-totoro, so soka
Meisje, zie kind en vrouw.				
Melaatsch	sakit-lewo	sakit-lewo		beri
Melden	tumuru, mapat- tau	tumuru, makat- tau	dumaok, mapat- tau	tumuru, tumut
Melk	susu, rano un susu	susu	toto	rano toto
Melken	mēssut un susu, mahapēssut un susu	mēssut in susu, mapēssut in susu	muus in toto; mahapaus in toto	muus toto, ma- puus toto

BENTENANGSCH.	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDUSCH.	
akiwajer	machiwaer	mogali uwolijan	moigum, moguboli	¹ Mandangan, mandangan = mannetje van geiten en schapen; tuama = mannetje van paarden, koeijen enz.
mandangan, kantong ²	balachaan katong ²	mowengkong	mobelung, mopengkol	
mbung	kokob	sulug bandangan	tulug mandangan ¹ , lolaki, kolakijan	
		mahangku		² Ragar, = mannetje van varkens; kantong = een zeer groot varken, meestal een gesneden varken, in het Toumbulusch zoowel als in het Toumpaké-wasch.
	kanombal	kanombal, kawawak	tuladan	
	machakanombal	mokanombal	momake in tuladan	
rehan walutu	tuul bolutu	palahen kapal	oigi	³ IJampittei = wordt medegebragt herwaarts.
angunai	moloko	molopei	molopi	
pi, wawila	boan	bolar	bolad, patang	
antoros	tou bolutu	tau in sinakojan	totakin, mantros	
dei	karua	takin	takin	⁴ IJampitta = wordt medegenomen derwaarts.
kai egom	peang medoro	deamai	modija mojtakin	
utatija	meteng, maweteng	mosukat	momogoi	⁵ In het Toumb. beteekent louër uitsluitend: het meer van Tondano.
lir, kagilir	chales	tawi	motabi	
kusantumpang	mochocharua	mea mohotakin	mojtakin.	
ondei	karua	totakin	totakin	
kai egoman	peangēn karua	deaan pohotakinan	modija mojtakiu	
pong	topong	topong	topong	
nou	luach	sawang		
gine	malepe	uwatpa	ogoiampa	
akure		mowahowahong	mongodamal, mongobarong	
kapira	machatachula	kosongonu	kotongonu	
arolos tahalous	dambowe	noiljuw		
ru	guru	guru	mositer, mete	
li-sara, tali-pananuka	tali-pasokad	liwir-posongkar	lubid-totungkul	
suka	wasokad	sosongkar	totungkul	
ki-lalai		sakit mohaata	takit-mojaa	
anuwa	machatau, lumanod	mondait	mopotau	
su	ache susu	tuwig in susu	tubig in tete	
shamis susu	kunemes susu	puhut susu	momugut kontete	

NEDERDUITSCH.	TOUMBULUSCH.	TOUMPAKĒWASCH	TONSEASCH.	TONDANOSCH.
Meloen	katimu	samaka	kapitu, kalu- wassa	kapitu
Mengen	susēmbor	kumēmu	sumēmbor, su- mēwok	sumēwok
Menig	lakkēr	kēlli	dakkēd	lakkēr
Menigerlei	nimahagijogijo, nimahagijogij- oan	nimahagijogijo	minahagēgijo	magijogijjoan
Menigmaal	makalakkēr	makakēlli	makadakkēd	makalakkēr, ma kapira
Menigte, zie schaar	tou	tou	tou	tou
Mensch	wunak	wunak	lijawut	winukal
Merg (in beendren)	souot, lijawut	pusera	lijawut	tinau
Met, zie mede.				
Meten	tumoro	tumoro, ² sumo- kad	tumoro	tumoro
Middag	matoor si ēndo	katoora si ēndo	matood si ēndo	marorake
Middelerwijl	kasuattan, takkar	karoroan, akkar	kasuattan	kasuattan
Middelmatig	kaunērran	kaunērran	kaunēddan	kaunērran
Middelpunt	kaunērran, nima- kaunēr, ³ ni- makaate	kaunērran	kaunēddan, mi- nakaate	unēr, atena
Middelvinger	wailan un tutun- du	kaunērran in tjama	waidan undēngēn	tētundu wēwai lan
Middernacht	wēngi ure	katoor im bēngi	padua umbēngi	marua umbēng
Mier	sērēm	sērēm	sēdēm	sēngēt
» (witte)	setana	lolondi	setana	setana
» (vliegende)	lolondi	laga	lolondi	lolodi
Mij	aku	aku	akn	aku
Mijden	sumeas ⁴	sumeas, sumepang	sumoro	menso, rumou
Mijt	mēmukwuk	sisitj	wukwuk	sisik, wuwuk
Mikken	mato, mahapato	rumanda	mato, mahapato	lumoo, maloo
Mild	kaleleos	sama	leos	leos
Millioen	mahatus makasa	makaatus ma- kasa	mahatus makasa	maatus mēkas
Milt	popolas	popolas	popolas	popolas
Minder	reikan awēs, tojo	raitja awēs	dai awēs	rai awēs
Minderen	mina, mahina	mina, maina	mina, mahina	mina maina
Minnenijid, zie ja- loersch				
Misdoen	sumala	sumeas, masea	sumala	sumala
Misgeboorte	reikampe lēkēp in lolohoēnna	raipe malēkēp si sērap	reikampe lēkēp si lolohoēnna	kinatērijan
Mishandelen	sumusa, maharai- rai, rumereha	marairai	sumusa, maha- rairai	sumusa, mara rai
Mislukken	rei mamuali, rei matoro	raitja mamuali	dai mamuali	rai mamuali

BENTENANGSCH.	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDUSCH.	
valongka	kalebasan	balongka	tantang, ¹ sama- ka molauk	¹ Tantang is de wilde meloen, welke in het Toubulusch tomba en in het Tompakewasch pëngapuan wordt genoemd.
nukajo, mapu- kajo angapa najanmajan	sumauch manitachula duparupan	moposahu songosongonu ruparupan	mobajong nojodupa	
akarakël	machatadotadoon	mokowahongon	monanid	² Tumoro = meten met eene maat voor drooge en natte waren, in het B. M. mogukur; sumokad = meten met eene lengtemaat, in het B. M. monungkul.
omata munduhi anjir	suang-duhi tutorea	tau sapu in tulan nonou, pusor, in ngangi	tau bobubuton antog	
tjaja manjaja kawajo wawinai pisau	tuos tumuos kawajo bene powachid	tuos motuos kawalo bowai pisau	tomponuot monomponuot kabalo bobai tosilad	³ Nimakaunër en nimakaate worden alleen van personen gebezigd, die in het midden zijn, staan, gaan, zitten of liggen.
manuka	tumoro	ukur	mogukur, ² monungkul	
lamalutu susulan pusulaen, piwo lan suungir, pui	koachoa atutud macharoro atutud	singkai mutu sungkul huak	motu in singgai putod	⁴ Numea = mijden, doch ook: afwijken.
walane	tundu atutud	huak	tolimondo	
koluara malii	tutud bēngi	atog in gowii	pongantok in dolom	
saham nwanei olondi aa (de tweede a ten halve uit te spreken) sumija	sērēm nanei ondole, kiit sijachu, sijachou sumea	sojom anoi liwuliwu akuoi	tojom anoi ina in tojom akuoi	
sisik, wuwuk muhahang masilir sangaran pakasa- hiwu kurilas mangkotjo gaen	sisik mirit tachelesan rabaraba powolas niit i tojok mina	ulor, wuwuk putundoi murah sinojuta porilas mokuhang kuhangaipa	tumabat, mo- ngandup momubuk motarap mopija mojakag	
masala noratuk	měsea kedong kinatijan	moisala noratu	moitala dijapa inotompod im bulan mopogogingot	
manusa	mawasusa	mongusaha		
timai miwali, ti- mai numuali	achii mamuali	dea nowali	dija mobali	

NEDERDUITSCH.	TOUMBULUSCH.	TOUMPAKĒWASCH	TONSEASCH.	TONDANOSCH.
Misschien	woo, maan, roro	wona	woo	wona
Misselijk	mahalulua, tan- talua	tampeluaan	mahadudua	mekekero
Modder	lēpo, pēntak, lotta	lēpo	dēpo, pētak, lotta	lēmpo, lipētak
Model	pahakerean	patuasan	pahakerean	patemboan
Moed, zie koen				
Moede, zie mat.				
Moeder	ina	inang	ina	ina
Moei	ina, pahinaēn, ina okki ¹	raa	painaan	ina okki
Moelijk	wutēr, ² susa, makalingangan	utēr, ² susu	wutēr, ² susa, makadingangan	utēr, ² susa, kalikoko
Moeras	lonag	tabe	lonag	lipetek
Moeskruid, zie groente.				
Moestuin	rerehēn	patinanēman in sēsendeen	rehēn	rerehēn
Moeten	karēngan; reima- tau rei	karēngan; tijal in dai	lewodai; dai ma- tau wo dai	karēngan; raima- tau nurai
Mogen	toro	rona	toro	toro
Mond	suma	waamba (de twee de a ten halve uit te spreken)	suma	suma
Monster, zie model				
Mooi, zie fraai				
Moorden	muis, mahapuis	muis, mapuis	muis, mahapuis	muis, mēmuis
Moordenaar	tampuissēn, mē- mumuis	tampēmuis, mē- mumuis	tampuis, mapu- muis	mēmēmuis
Morgen	sando	woondo	sando	woondo
Morgenster	kaēndoan	lolouren	kaēndoan	kaandoan
Morren	mai, mahawai	mimbulu, maim- bulu	maupi	maupi
Morsen	kumērēmus		kumērēmus	kumērēmus
Mos	lumut	lumut	dumut	lumut
Mouw	lēlēngēn	kamāna	sosolong	lalupa
Mud (vgl. Mal. gan- tang)	wantang	wantang	wantang	wantang
Muf	mahawou rurū- wun	mawou ruwun	mawou	mawou
Muil (slof)	sinēlla	sinēlla	sinēlla	sinēlla
» (v. een dier)	sēmur ³	sēmur	sēmud	sēmur
Muis	kawok, peret	kawok	kawok, peret	kawok
Murw	lēme	lēme	dēme	lēme
Musket, zie geweer				
Na (daarna)	witu muri	somoi	witu muri	wija muri
Naad	winilittan	winilittan	winilittan	binilittan
Naaijen	milit, mahawilit	milit, mawilit	milit, mahawilit	milit, mēmilit
Naakt	ronai, timangkol	tangkol	dantoi, tangkol, dengkoi	potai
Naald	kētēngēn	wiwilit	kētēngēn	kētēngēn, wi- wilit
Naaldenkoker	wewehan ung kē- tēngēn; wale ung kētēngēn		wewean ung kē- tēngēn	wewean wiwilit

BENTENANGSCH.	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDOSCH.	
pairapa kapundan, su- muka lapotak tuladan, gijo	manetotuu mëlúa tana buling, tana buchu pachelachan	kijama mososuka, mo- kopondan karoi sonto	dega mototuka jona tuladan, tomba- tangan	¹ ina = moei, ook moeder. De neef of niet zegt tot de moei: ina, of ook wel: ina- ku Marija of met eene andere bepaling. Pa- hinašnnu = uwe moei, zegt men tot den neef of niet over de moei sprekende.
umaa umaa susa, mawaha tana malapotak	ninang ninang susa tabe	ina ina mosusa karoi	inde ina mobogad, ¹ mo- susa mojona	² Wutër, utër, mobogad beteekenen ook zwaar.
lirik ngusop powali suhuw mohong	karëngan dona sēmud	mowali biwig	pomomulaan ing kujat kojongan mobali bibig	³ sēmur beteekent eigenlijk de lippen van een beest.
mamuno mamamuno tahawi kararuma këwal	lumiměd tapěliměd sando moboro	mobunu momomunu ikolom inalanu moloho	molimod tau mololimod ikolom tumoru	
mangamu lunku limampaka wantang mamau huwung	sumachmach bilang kamalatang batang nidichem	mokojongo lumut lima i lambung lolo umbau in ojewun	mopokottor, mo- poromuru lumut lima i lambung gantang motongit	
sinělla sungki tuan, talingkoi, wolo, tahangis mawingka, malo- wo	sinělla sēmūt bijagěn taunga, borongis duul	sinělla sungki bakas molowoi	tjinělla bibig bojod mojuga	
susamuri pisumpakěn mundahum tintalang	amachachad dinahuman mědahum mubadai	konsomui inotaijon mongotai timbolás	kontumi dinaguman modagum nongimbolat	
rarahum tampararahum	darahum tapadarahum	dorahum ponuangěn dora- hum	dodagum lipu in dodagum	

NEDERDUITSCH.	TOUMBULUSCH.	TOUMPAKĒWASCH.	TONSEASCH.	TONRANOSCH.
Naam	ngaran	ngaran	ngaran	ngaran
Naapen	masar, mahasar	masar, maasar	masar, mahasar	masar, mulur
Naar (voorz. v. plaats)	witi, wana	an	witi, aki	witi, waki
Naar (volgens)	ikiit, ilele, ijasar	itjiit	ilele, ijasar	ilele, ikiit
Naarstig	tees		tees	tees, lingkama
Nauw	pěssut, pěssět, lehet	pěssut, leet	pěssět	pěssět
Nauwelijks	tare, tawitawi	tarěpe, tawitawi	tare	tare, tawitawi
Nabaauwen	mahasaasar	maasaasar	mahasaasar	maasaasar
Nabij	tawi, susut, lělër, rëte	tawi, susut	tawi, susud, lělël	tawi, susut, rëte
Nacht	wěngi	wěngi	wěngi	wěngi
Nadeel	rugi	rugi	rugi	rugi
Nadenken	mahagěgěňang	matanei	mahagěgěňang	makaginaginang
Naderen	sumusut, tumawi, lumělër, rumëte	sumusut, tumawi	sumusud, tumawi, lumělël	sumusut, tumawi, rumëte
Nagel (spijker)	paku ¹	paku	paku	paku
» (ligchaamsd.)	sulu	sulu	sudu	sulu
Nageslacht	suru, pujun im pujun	suru	sudu, atsal	pupu nu pujun
Najagen	kumiit ² , pangitën (pass.)	kumiit, ² pangitën (p.)	kumiit, mahalele	kumiit
Nakomen (eig.)	murimokan	somoiyokka	murimokan	mai waki muri
» (iets)	kumiit	kumiit	kumiit, lumele	kumiit
Nalaten	malijur, ³ masoo	malupa, ³ maree	madupa	malijur
Namiddag	lolambot kampe	rangkape si ëndo	matilën si ëndo	kawilei si ëndo
Narigt, (zie mare of maar)				
Nasparen	lumigaw; mëtik, mahawëtik	muei, mawuei; mëtitj, mawëtitj	dumiwag; mëtik, mawëtik	tumungëp; mëtik, mawëtik; mangat
Nat	wahu	ramës	wahu, piipi	piipi
Natmaken	mahu, mahawahu	rumamës	mipi, mapiipi; mahu, mahawahu	mipi, mamiipi
Navel	pusër, kěmbu ⁴	pusër. tumbu ⁴	pusëd	pusër, kěmbu
Neb	kukulat	kukulat, rorokët	kukulat	kukulat, totongk
Nederbuigen	mongkot, mahongkot	kumuru	mongkot, mahongkot	mongkot, mënongkot
Nederklimmen, zie afbrengen				
Nederlaten	tumonton ⁵	tumonton	tumonton	rumojor
Nederstorten (intrans)	marëwa, maronga ⁶	marëmba, marëmbë, maronga	marëwa, maroat	marëwa, maronbe
Nedervallen	ikanawu	itjanawu, itjalëpok	ikanawu	ikalësog

BENTENANGSCH.	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDUSCH.	
aren manguli	ngalan mahulud	dait dumeandean	dumajan, moda- jan	¹ paku = spijker; palpal = houten nagel.
tato, situ	be, bestija	mongi, kongki	ko, an, i	
uhuh, tumuhu	kumiit	tundug	podudui, podajan	² kumiit heeft be- trekking op den persoon, die najaagt; pangii- tën op het voorwerp dat nagejaagd wordt.
rees, matees nakepo	sicha lehet	motees mosisi	mokorog moringkut	
wuhuwuhu, me- chege	taleja, alamoan	mowagu	bagubagu	³ Malijur = ver- geten te doen, te bren- gen hetgeen men beloofd heeft. Lumijur = vergeten iets mede te nemen. Masoo = iets niet willen doen, met opzet vergeten. In het Toumpakëw.: malupa = vergeten, maree = met opzet vergeten. In het B.-M. moko- lijong = vergeten zonder opzet; mēki- doi = vergeten met opzet.
nangulinguli nege, maege	mahulud susut	dumeandean morijug	mopodajan modijug	
nalii rugi	bēngi maruchi	gowii mohugi	modolom morugi	
nunggai, mura- rekenen	dumeken	motimbang	moingat, mogin- gat	
nangege	sumusut	mopokorijug	modijug, moi- jan- goi	
paku kanuku suru	paku pongisulu mēnurunuru	paku konuku ompu	paku konuku bui	
watuk	machlalas	mongunsun	mogalou	⁴ Pusēr = navel; kēmbu, tumbu = navel die uitpuilt.
mēnsamuri	kinachadanai, (pass.)	momangoi kon somui	moijalou dongka	
tumuhu, maka- tuhu	komiit	pokotomporou	mogalou	⁵ tumonton be- teekent ook: indoo- pen.
mananan	lingo	dinoronan	mokolijong, mē- kidoi ³	
malomajelau	koachaoan	mologes in sing- kai		⁶ marēwa, ma- ronga = omstorten, omvallen (boomen); ma- rēwa, masowe = instorten (v.e. huis); ma- nawu, ikanawu = vallen van eene hoogte, hetzij van een paard, stoel, bank, boom, enz.
nanilou	mangilach, miri- sa	molinsu	molibo, moindoin- dongok	
nahetak nohetak	kukus mochukus	nohehe mohehe	nobobat, nopiit mobobat, mopiit	
puir atorok	pusēd totoko	pusor tutukija	putod totungit, popang- ko	
nuwungkuu		kumurun	kumudung	
papaluntu, pū- lolos	lochlosai	mopoaponawan	mopotuntun	
nahaka, natonto	chaelet	mosokat	moumpag, mo- rumbun	
nanawoh	chatija	molawu	molabu	

NEDERDUITSCH.	TOUMBULUSCH.	TOUMPAKĚWASCH	TONSEASCH.	TONDANOSCH.
Nederwerpen	mĕrit, mahawĕrit	mangkil, ma-wangkil	mĕlwĕl, maha-wĕlwĕl	mangkeng, ma-wangkeng
Neef	okki tuama ne mahatuari, ¹ katuari, pahanakĕn	anak tuama ematuari, ¹ katuari, poow	anak tuama ne mahatuari ¹ sudu ne mahatuari. ¹	urang tuama ne matuari ¹
Neen	reikan	raitja	dai	rai, dai
Neet	lĕsea	timaas	lĕsea	timas
Negen	sijow	sijow	sijow	sijow
Negende	kasijow	kasijow	kasijow	kasijow
Nek	loong	kolot	loong	loong
Nemen	mĕndo, mahĕndo	mindō, maindo	mĕndo, mahĕndo	mĕndo, maĕndo
Nest	salah	rumun	salah	salah
Nestelen	sumalah	rumumun	sumalah	sumalah, mĕsala
Net (vischn.)	lolombo	lolombo	lolombo	lolombo
» (om varkens te vangen)	pukĕt	pukĕt	pukĕt	pukĕt
Netel	pahawĕng ne assu	lana	paawĕng ne assu	
Neus	ngirung	ngirung	ngirung	sĕsĕpunan
Nevel	sĕmu	laleindĕng	engur, lalem dĕm	laleindĕm
Nicht	okki wewene ne mahatuari	anak wewene e matuari	anak wewene ne mahatuari	urang wewene ne matuari
Niemand	maan tou ĕssa indei	maan tou ĕssa raitja	maan tou ĕssa ja dai	maan tou ĕssa ja rai
Nier	lalatu	kelewua	watuwatu	watu watu
Niet, zie neen.				
Niets	reikan apaapa, reikan sapa	raitja mangura, raitja sapasapa, raitja wana	dai apa, dai sapa	rai sapa
Nieuw	wĕru	wĕru	wĕru	wĕru
Niezen	tumihoi; maan, ³ mahawaan	maan, mawaan	masing	maan, mawaan
Nijd	loho ⁴	ĕlo, sulu, sono	doho, sono	loho, sulu, sono
Nijptang	kukupit, kakatua	kokopit, kakatua	kĕkopit, kakatua	kĕkopit
Nijver, zie naarstig				
Noemen	ngumaran, ⁵ tumotor	ngumaran, tumuul	ngumaran, dumakut	ngumaran, tumotor
Nog	kasii ⁶	kai	kasii	kasi
Nogmaals	makasape	makasape	makasape	makasape
Nood	susa	wĕndu	susa	susa
Nooden, noodigen	tumawa; ⁷ malow, mahapalow; tumees	tumowa; ⁷ rumangat, lumĕse	tumawa; malow, mahapalow; tumees	kumeret
Noodzakelijk, zie moeten				
Noodzaken	sumijasa	lumĕse, sumijasa	sumijasa	sumijasa, sumen-san
Nooit	totor rei (zal, of kan niet geschieden)		makaskasa dai	makasa rai
Noorden	amijan	amijan	amijan	amijan
Noordoost	amijan-sĕndan-gan	ruuna amitjona	amijan sĕndan-gan	amijan sĕndan-gan

BENTENANGSCH.	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDUSCH.	
lengker, pongaja	tumuwi	pongaras	momorimbing	¹ Neven, van hen spreken; katuari, poow = neven en nichten tot elkander spreken. Ook broeders en zusters noemen elkander katuari in het Toubulusch, in het Toumpakëw. noemen deze elkander poow. Oom en tante noemen den neef pahanakën.
tahanak singkatan, mohanei ¹	kedong tuama mapog ¹	ari lolaki in dowa mogutas ¹	adi in 'dea mogut ¹	² Kombiloi = mangga, een vrucht; kombiloinija = nier
timai	achii	dea	dija	³ Maan = niezen, doch ook: afschoon. Mahawaan = herhaaldelijk niezen.
lasija	lësea	lisa	lita	⁴ loho = nijd; lumoho = benijden, belasteren, belagen, maar ook: naar de hoogte zien. In het Toumpakëw. is benijden = maëlo.
sijow	sijow	sijow	sijow	⁵ Ngumaran = noemen, benoemen of: een' naam geven.
kasijow	kasijow	kosijow	kosijow	⁶ Kasii = nog, b. v. dit nog; wehahangkampe = is nog (t. w. een per, soon of zaak is nog hier.) makaintarekannei = tot nu toe nog.
kembob	lendu	tindun	sindun	⁷ Tumawa, tumowa = nooden, doch ook: roepen. Malow, mahapalow. = nooden om te blijven eten of te overnachten, eigenlijk: tegenhouden. Tumees, lumëse = nooden, dwingen om meer te eten.
mangala	indon	alop	mogama	
raroroan, lalukuan	dumun	pugar	pugad	
mamanua	marumun	mopugar	mopugad, momija kompugad	
lolombo	lolombo	lah, dorua	lawa	
pukit	puchët	pokot	pukot	
sahi	pangalo tauna	daun mokokotol	tagoi	
irun	ngilung	ngijung	ngijung	
hawun, pëhawunan	towuot	olokutoi	topuot	
tahanak singkatan wawinai	kedong bene mapog	ari bowai in dowa mogutas	adi in dea mogut ¹	
sutou timai	toutotuu achii	in tau sawatu idorea	umpaka in tau tobatu bodija	
tombatune	kombileina	kombiloi	kombiloinija ²	
timai si apaapa	achii awaawa	dea koonuonu	dija onu	
wuhu	taleja	mobagu	mobagu	
muwunan	tumicho	mowaan	mobaan	
loho	manganat		moniri, tumoru	
sasipi oasei	sosipit oasei	kakatua	kakatua	
mongarën; (suwa) monuwa	ngumalan, tumoto	mopondait, mon-dait	monangoi	
newu, aondei	kahi, balengen	uwatpa, makopa	pa, pakain	
pakusaren	malepe machasa	kominsanpa	komintanpa	
susa	susa	kogaaman	mosusa	
majuu	tumijang	ohau	mogoini, tumuod	
manijasa	lumëse	mosijasa	tumuod, mosijasa	
timairen pakusa	ulawa machasa	deapa kominsan	dija lalat	
tanai	bibuli	tolasan	omonag	
sawangën	bibache	kotoluwan	kolimuik	

NEDERDUITSCH.	TOUMBULUSCH.	TOUMPAKĒWASCH	TONSEASCH.	TONDANOSCH.
Noordwest Noot, zie kokos- noot en mus- kaatnoot.	talikuran-amijan	ruuna-amongena	talikudan-amijan	talikuran-amijan
Nu Nut	tarekan kaēnaa	tarepe katoroan	kewait naa un suwat- tēn	tarekan katoroan
Nuttigen, zie eten, drinken.				
O!	o! e! ¹	o! e! ¹	o! e! ¹	e!
Och!	arou!	arou!	kēla!	kala!
Ochtend	woondo	woondo, kawoon- do	woondo	mēmoo
Oever	lawannan	lawannan	dawannan	lawannan
Of	kaappa	kaappa	kaappa	kaappa
Ofschoon	maan, roro	maan, mande	maan	kawalin
Oksel	kikile	kikile	kēkide	kikile
Olie	lana	solo	dana	lana
Omarmen	rumawak; ming- ki, mahingki	kumēkēp	rumawak, mēt- wēt	rumawak
Ombinden	rumikēr	kumēkēr; mēm- bēr, mawēm- bēr	rumikēr	sumabut
Omboorden	sumaput un tēmbir	tumēmbir, ma- tēmbir; suma- put, of: lumi- tjir an tēmbir ³	piningirran	sumokep
Ombrengen, zie moorden				
Omdat	pahapaan	papa	pahapaan	paapaan
Omdraaijen	murikit, maha- purikit	rumingin	murikit, maha- purikit	murikit, mapuri kit
Omgorden	mēmēbēt, mahēm- bēt	mēmēbēr, ma- wēmēbēr	mēmēbēt, mahēm- bēt	merēt, maerēt
Omhakken (hout)	manti, maha- wanti	tumongkei	manti, maha- wanti	mēle, mapēle
Omhalen	gumogar, rumok- rok ⁵	gumogar, rumon- dok ⁵	gumogar, rumok- rok ⁵	rumombe
Omheen	liklik, limiklik	litjir	diput, dimiput	lilik, makalindon
Omhoog	matas, mahatas; mawo, maha- wawo	matas, maatas; mange, maange	matas, mahatas; mawo, maha- wawo	matas, mahatas
Omkeeren	mawuri, ⁶ muri- kit, miling	mareng, ⁶ muri- tjit, sumalisi	mawuri, ⁶ muri- kit, miding	murikit
Omkiijken (achter zich zien)	lumēnge muri	sumere an somoi	dumēnge muri	lumēnge mnri
» (op zijde kijken)	lumēnge	sumere	dumēnge	lumēnge
Omkoopen	rumuki	rumuki	dumudut	rumuki
Omlaag	mawa, mahawa- wa	amijo, rumarēm	mawa, mahawa- wa	mawa, mēmaw
Omringen	lumiklik, lumēn- dong ⁷	lumitjir	dumiput, maha- diput	lumindong
Omroepen	tumawa, maha- palakat	malukar, matere- wa, mapalakat	tumērōr	kumērēt, makē lēndong
Omroeper	mēnawa; ⁸ mēna- nawa; tumata- wa; talukarrēn	mapalakat; talu- karrēn	mapanērōr	kumēkērēt

BENTENANGSCH	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDOSCH.	
surapən	bibonge		kolimuntag	¹ O! zoo roept men iemand toe, dien men niet ziet; e! dien men ziet. Men zegt echter als uitroep van smartgevoel: o ina! of: o inao! = och moeder! al ziet men haar ook.
tui ulene	ija italewe utung	inaa bahaguna	naija kopijaan	
e! eel aroi! malili	ej! atēm! basindowe	hej! arodoi! moulop	e! ule! adodoi dolodolommonik	² poniki lambung = oksel van een kleeid; in het Toupakēw. lopoi, katišana.
lawanən ore maneken kalijak lana mounsa pupu	patapehen suma mandej kachelech solo kumambea	salojan mongo ampaka ijok lana mongokop	pintad mongo, inta dega ijok ² lana mongojod	³ Lumitjir antēm bir = loopen aan den rand.
wiran, wawan	sulambea	moliwor	molibod, mogakot	⁴ Momitor = den nek omdraaijen; momurou = zich omdraaijen.
mangulug	lumulub	mowiwigija		⁵ Rumokrok, rumondok, mongajuon beteekenen ook: een bosch omkappen.
pahapa putali, mangedong muwowintol	paapa tumali, kumendong makēs lubachan	uput mongindong sogot in agottan	momitor, ⁴ momurou mogakot	⁶ Mawuri, mareng, mobui = omkeeren, nl. terugkeeren; murikit, muritjit, mopobujou = omkeeren, nl. regts of links om, ook: in de rondte draaijen; miling, sumalisi, mopobolintaub = omkeeren, nl. omslaan het onderste boven.
manawang	monubang	momupul	mopupul	
mongoga, manonto mongkaliwu mapatanai	lumoloch tumambuleher ambau	mohumbun moliwu onijonikan	morumbun, mongajuon ⁵ nilibu molantud	
wiling, puwiling	waleng	mobuhou	mobui; ³ mopobujou; mopobolintaub	⁷ Lumēndong beteekent ook: twee of meer personen strijden met woord zoowel als daad tegen éenen, hij wordt als het ware door hen omringd.
namumpilik	tumelei	mogontong kon somui	mohinde kon tumi	
tumelei	sumeleng	lumili		
wawe, tana	iwehen	onaonagan	momogoi molimonag	
napaliwu	tumambuleher	mopoliwu	molibu	⁸ Mēnawa, zoowel omroepen als omroeper, doch gewoonlijk beteekent mēnanawa omroeper. Tumatawa = omroeper, die gewoonlijk of zeer dikwerf omroept.
nulukar liwu	malukar tumambuleher	maliwu mongambal, momahenta	momalu	
nulalukar	masijacha	mongambal im bonuwa	momalu, momomalu	

NEDERDUITSCH.	TOUMBULUSCH.	TOUMPARĖWASCH	TONSEASCH.	TONDANOSCH.
Omrollen	sumingkil, ¹ ika-singkil, tumilēn, ikatilēn	mintjir, mapintjir, itjapintjir	molou, mahawolon, ikawolon	molon, mawolon, ikawolon, kumēnden, ikēnden
Omspoelen	lumēno	lumeno	dumēno	lumēno
Omstorten (omverwerpen)	rumonga, ² rumēwa	rumemba, rumonga	rumoat	rumonga
OmvalLEN, zie omstorten.				
Omwroeten	sumuir, sumuar, sumungkir	sumuir	sumuir	sumuir, sumuar
Onafgedaan	reipe lēkēp, reipe nimawasiwo, reipe maapu	raipe lēkēp, reipe nimaema, reipe makaapu	daipe marangkut, daipe maroopes, daipe nimasiwo	raipe marangkut, reipe ninaapu
Onbeleeft	rei masigi, reisisigi	raitja masiri	dai masigi, daisisigi	rai masigi
Onbepaald	reipe matotor	raipe tantu	dai matantu	rai rendai, raipeminaulit
Onbeschaamd	rei iirangan, reimairang, reisiirang	raitja makailēk lawi, raitja malawi	dai iidangēn	rai matau nirang
Onbetamelijk	reikan toro, reipatus	rairai	dai patus	rai patus
Onbillijk	reikan ulit	raitja ulit	dai ulit	rai ulit, rai rendai
Onder, zie beneden				
Onderdoen	lēngeijen. ³ mehe of mahawehe lalem, mehe of mahawehe wawa ⁴	mee mijona, lēngeijēn ³	lēngeijēn, ³ mehe witum bawa	lēngeijēn, ³ mehe, mahewe rarēm
Onderdrukken	kumēpēl, ⁵ tumēnēm, sumusa, lumēngei	tumēnēm, ⁵ maa-tēw, sumusa, lumēngei, mēlēngei	kumēpēl, lumewo, gumijogijo	numbel, gumijogijo
Ondereen vgl. men-gen	nimasembor	nimakēmu	minasembor, minasewok	minasewok
Ondergaan (de zon)	muntēp si ēndo	muntēp si ēndo	muntēp si ēndo	muntēp si ēndo
Onderhouden (menschen, dieren, planten)	mijara, mahapijara, lumukar	mijara, mapijara, tumeir	mijara, mahapijara, rumingat	mijara, mapijara, tumirotiro
Onderhouden (menschen, doch vooral dieren)	tumamu	tumamu	pijara	tumamu
Onderhouden (geboden)	kumiit	kumiit, tjumiit	kumiit	kumiit
Onderpand	gale	gande, gade	gade	gande
Onderrigt	tuturu	sususui, sisinau-ēn	tutudu, sēsinau	tuturu
Onderrigten, zie leeren.				
Ondervragen	lumigaw, ⁶ sumēksēk	muei, mawuei, masēsēk	dumiwag	lumiwag
Onderwerpen	mene, makaendo ¹	men, maen, makaindo ⁷	maongkat, mene, makaendo	makaendo
Ondiep	poro, rei rarēm	wawo, raitja rarēm	poro, dai rarēm	rai urēp, rai rarēm

BENTENANGSCH.	TONSAWANGSCH.	PONOSAKANSCH.	BOLAANG-MONGONDUSCH.	
mululirlulir, mangintalulir	melet	mopolilir		¹ Sumingkil = omrollen als een rad, als iets dat rond is. tumilën = omkantelen als een vierkante balk. Sumingkil en tumilën zijn active vormen; de passive vormen worden gebezigd voor omrollen, omkantelen (intrans.)
maguras nahaka, naleng- ker	kumesei chaelet	moninis masokat	momata, mojuju motual	² Rumonga, ruməwa = omstorten met opzet; maronga, marəwa = omstorten, omvallen van zelf.
mongondug	monijar	mosuit	monungker	³ Ləngejən = verliezen, overwonnen worden.
timai nawutus timairen naka- wus	alawe imuworog alawe machawu	deapa naputus deapa narais	dijapa inotompod dijapa inodaid	⁴ Mehe of mahawehe laləmə = onder iets anders leggen, bijv. onder eene tafel, onder papier, enz.; mehe of mahawehe wawa = onder iets leggen, doch ook: aan het benedeneinde stellen.
timai sigi	achii masiri	dea koares	dija mopohormat	⁵ Tumənəm = onder het water drukken; de andere woorden beteekenen: onderdrukken, door het bestuur enz.
timai natantu	achii matantu	dea natantu	dija intantu	⁶ Lumigaw, lumiaw = vragen; suməksək = eene zaak, eene beschuldiging onderzoeken, maar ook: digt tegen elkander gaan staan of zitten, wanneer men eerst ver van elkander stond of zat.
timai mairang	achii machalach monokija	dea motatau mooja	dija mooja	⁷ Mene, men, mokijoo, van ene, en, oo = ja afgeleid; de eerste beteekenis is ja zeggen, maar ook zich onderwerpen. Makaendo, makaindo = krijgen, anderen onderwerpen.
timai wutul, ti- mairen patus timai wutul	achii tumena achii mawutul	dea patus dea notulir	dija totuu dija totuu	
kinatalon, rupa sulalunganən	tinalou ipaalo- longən		binoga, (pass.) koalapan, (p.) mopotagu, koo- monag (pass.?)	
nətilir, manusa məngapis	kumumeng, ku- meng	dohot monag, mopoposigo	mopodantug, mo- dantug	
ukajo	məsauk	nohowauk	nojolauk	
sumurappe lauw	əndo tumijaam	sumojopan sing- kai	sumojop singgai	
nanahandung lukar	mijacha	mowijag	molukad	
namija	mijara	bijag		
umuhu	kumiit	motundug	mopodudui	
ondanej	bahade	nongare	gade	
uliwag	mirisa	molinsu	molibo	
unai maralum	achii dalam	moindongog dea moralom	mokijoo, ¹ mo- koalap mobabou, dija modalom	

Deze Woordenlijst wordt in het volgende deel
voortgezet.